

TIGHT BINDING BOOK

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202348

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. ^{K 81.6} 658M Accession No. K4641

Author సిద్ధి మన్ శి

Title మనీ ప్రాబలం పోర్టు 1954

This book should be returned on or before the date last marked below.

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಬಿಡುಮುತ್ತು

ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಕು

(ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ)

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಸಳಿ

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಧಾರವಾಡ.

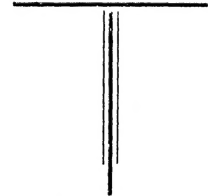
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ: ೧೯೫೪.

(ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಲೇಖಕರವು.)

ಬೆಲೆ: ೦—೧೨—೦

ಮುದ್ರಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಭಾಲಚಂದ್ರ ವೆಂಕಟೇಶ ಘಾಣೇಕರ
ಪ್ರತಿಭಾ ಮುದ್ರಣ, ಧಾರವಾಡ

ઉપગમ

નવ્વે આવ્યો.

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಸಳಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಕವಿತೆ.

೧೯೫೨ನೆಯ ವರ್ಷದ ಒಂದು ಸಂಜೆ, ಕವಿ ಕಣವಿಯವರ 'ಜಿಂಬೆಳಕಿ' ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಡಿಯರಿಸಿದಾಗ, ಕೆನ್ನೆಗೆ ಕೈಯಾನಿಸಿ ವಿರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯಮೇಲೆ ಉದಾಸ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಯುವಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಳವಳ. ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯಥೆ.

ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೀಟನ್ನ ಕವಿಯ ಭಾವಚಿತ್ರದತ್ತ ಸಹಜವಾಗಿಯೆ ಹೊರಳತು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ. ದುಃಖದ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ, ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತ ಕೀಟನ್ನ.....

ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲಿನ ಈ ಯುವಕ.....

ಸರಿ. ಇವರೂ ಒಬ್ಬರು ಕೀಟನ್ನ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಯುವಕ ಕವಿಯಾಗಿರಬಹುದು.....

“ಇವರು ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಸಳಿ. ಕವಿಗಳು.” ಪರಿಚಯದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪೂರೈಸಿದರು ಕಣವಿ.

“ನನಗಾಗಲಿ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಇವರು ಶೋಕಗೀತೆಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೆಯುವರೋ ಏನು?” ನಾನು ಚೇಷ್ಟೆಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದೆ.

ಕಣವಿ ನಕ್ಕರು. ನಾನೂ ನಕ್ಕೆ.

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಸಳಿ ಮಾತ್ರ ನಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಗೆರೆಯೂ ಅಲುಗಾಡಲಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ಆಕೃತಿಯಂತೆಯೇ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರವರು.

ಕವಿಗಳೆಂದರೆ ನನಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರೀತಿ, ಅಕ್ಕರತೆ, ಆತ್ಮೀಯತೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಕವಿಯೊಬ್ಬ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹಿಗ್ಗುತ್ತದೆ.

“ ಎಲ್ಲಿ, ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕವಿತೆ ತೆಗೆಯಿರಿ. ಕೇಳೋಣ. ”

“ ನಾನೇನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ” ಎಂದರು ಸಿದ್ಧಣ್ಣ.

“ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೆಯದಿದ್ದರೇನಾಯ್ತು ? ಒಂದೆರಡೇ ಬರೆದರೂ ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರಾಯಿತು. ಗ್ರೇ ಗೊತ್ತಲ್ಲ ನಿಮಗೆ. ಅವನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕವಿತೆ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆತ ಅಮರ. ”

ಹಾಗೆ ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಆಡಿ, ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಗಾಂಭೀರ್ಯದ ಕೋಟೆಯನ್ನೊಡೆದು ಅವರನ್ನು ಕಾವ್ಯ ವಾಚನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸಿದುದಾಯಿತು.

.....ಕೂರಡಿಯ ಹೊರಗಡೆ ತೆಂಗಿನ ಗರಿ ಗಾಳಿಗೆ ತೂಗುತ್ತಿದ್ದುವು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಏರಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರನ ಮಂದ ಪುಕಾಶ ಉದ್ಯಾನದ ಹೂಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎದುರು ಮನೆಯ ರೇಡಿಯೋವಿನಲ್ಲಿ ಪಿಟೀಲಿನ ರಾಗಾಲಾಪನೆಗಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು.

ಕವಿತೆಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಹಾಗೇ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು ಸಿದ್ಧಣ್ಣ.

ಪಿಟೀಲಿನ ರಾಗ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಏರಿ ರಭಸದಿಂದ ಅಲೆದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಇಳಿದು ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ ಹರಿದು ಬರತೊಡಗಿತು.

ಅದರೊಡನೆಯೇ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಕಾವ್ಯಗಂಗೆ ಪ್ರವಹಿಸತೊಡಗಿತು.

“ ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೂ ಎದೆಯ ಕಡಲಿನಲಿ

ಅಳಲ ತೆರೆಗಳೆದ್ದು,

ದಡಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಮನವ ಕಲಕುತ್ತಿನೆ

ಕಳೆದ ನೆನಪು ತಂದು.....”

ಸರಿ. ಅದೇ ಕಳವಳ, ಅದೇ ವ್ಯಥೆ, ಅದೇ ವಿಷಣ್ಣತೆ.

ಗ್ರೇ ನೆನಪು. ಕ್ರೀಟ್ನ ನೆನಪು. ಪೆಲ್ಲಿಯ ನೆನಪು.

“ ಹಗಲು ಮನಸಿನಲಿ ಇವಳು ಕನಸಿನಲಿ

ಚಿತ್ರ ನೂರು ನೂರು

ಮುಗಿಲ ತೇರಿನಲಿ ತೇಲಿ ಬಂದಿರಲು

ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನೀರು..... ”

ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಕವಿ ತಡೆದು ನಿಂತರು.

ಮತ್ತೆ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಮೌನ. ವಿಲಕ್ಷಣ ನೀರವತೆ.

ನಾನು ಚರಿತನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ಭಾಮೋದ್ರಿಕ್ರೂಪ ಮೈಮರೆತಿದ್ದರು.

ಆ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಹಾಗೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಅವರಿಗೆ. ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಹಾಗೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಕವಿ-ಕವಿತೆಗಳ ಆ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಗಮವನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಬೆರಗು ಗೊಂಡೆ.

*

*

ಮತ್ತೆ ಕವಿತೆಯನ್ನೋದಲು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ನಾಸೂಂದು ಸಿಗರೇಟು ಹೊತ್ತಿಸಿದೆ. ಕಣವಿಯವರೂ ಒಂದನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದರು. ನಾನು, ಮುಂದೆ ನೀಡಿದ ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ.

“ಅವರು ಸೇದುವದಿಲ್ಲ” ಎಂದರು ಕಣವಿ.

“ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖದ ಕಡಲನ್ನೂ ಒಣಗಿಸಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯುಂಟು ! ” ಎಂದೆ ನಾನು.

ಕಣವಿ ನಕ್ಕರು.

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ನಗಲಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಹರಟತೊಡಗಿದೆವು.

ಅಂಥದೊಂದು ಹೃದಯದ್ರಾವಕ ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಬಗೆಗೆ ನನಗೆ ಕುತೂಹಲ. ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯವರು? ಎಲ್ಲಿ ಓದಿವರು? ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಇನ್ನೂ ಏನೇನನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ? ನಾನಂತೂ ಅವರ ಹೆಸರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಅದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ. ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಅದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ. ಅವರ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದುದೂ ಅದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ.

“ಎಂಥ ಸುಂದರ ಕವಿತೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರಲ್ಲ! ಇದು ವರಿಗೆ ನಾವು ಇವರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಕೇಳದಿರುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅಲ್ಲವೇ ? ”—ನಾನು.

“ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ ತಾನೆ ನಮಗೆ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಾಗುವದು ! ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು. ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಯುವಕ ಕವಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ತರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ! ”—ಕಣವಿ.

“ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ”

“ ಹೌದು. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖ ಅನ್ನವದನ್ನೇ ಕಂಡಿಲ್ಲವಂತೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಡತನ. ನೇಕಾರ ಕುಟುಂಬ. ಉಪವಾಸ ವನವಾಸ ಸಹಿಸಿ ಬಿ. ಎ. ಮುಗಿಸಿದರು. ಈಗ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಅವರ ಉದಾಸೀನತೆಗೆ ಕಾರಣ ಅದೇ. ”

ಅಪ್ಪು ಹೇಳಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು ಕಣವಿ. ನಾನೂ ಮತ್ತೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನೇಕಾರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಕವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನರಳಿ ನರಳಿ ಸಾವಿಗೀಡಾದ ಶಿವೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡಮನೆಯ ಚ್ಚಾಪಕ ಬಂತು. ಅವರಂತೆಯೇ ಕೊರಗಿ ಕಾಲವಾದ ಕಾರ್ಯಹಳ್ಳಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿ.....ಸಂಸ.....

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ನವರನ್ನು ಹಾಗೆ ಕೊರಗಲು ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಅವರ ಉದಾಸೀನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಆಶಾವಾದಿಯನ್ನಾಗಿಸಬೇಕು.....

*

*

*

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೆ ನೆಲೆಸಿದರು.

ಆರ್. ಎಲ್. ಎಸ್. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ. ‘ಚೆಂಬೆಳಕಿ’ ನಲ್ಲಿ ವಾಸ. ಕವಿ ಕಣವಿಯವರ ನಿಕಟ ಸಹವಾಸ.

ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಿಷಣ್ಣತೆಯ ಮಂಜು ಧಾರವಾಡದ ಮಂತ್ರಯುಕ್ತ ವಾತಾವರಣದ ಬಿಸಿಗೆ ಕರಗಿ ಹೋಗತೊಡಗಿತು. ಕವಿಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ನಗರ ಧಾರವಾಡ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ‘ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ’ ರೆಂಬ ಅಮರ ಕವಿಯನ್ನಿತ್ತ ನಗರವಲ್ಲವೇ ಧಾರವಾಡ ? ‘ ವಿನಾಯಕ ’ ರ ಪ್ರತಿಭೆ ವಿಕಸಿತವಾದುದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ.

ಕಣವಿಯವರ ಕಾವ್ಯಕನ್ನಿಕೆ ದೊಡ್ಡವಳಾದುದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ. ಪಾಂಡೇ
ಶ್ವರ, ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟ, ಚಿತ್ತಾಳ, ಚಿದಂಬರ ದೀಕ್ಷಿತರ ಕಾವ್ಯೋಪಾಸನೆ ರಭಸ
ದಿಂದ ನಡೆದುದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ.

“ ಧಾರವಾಡದ ನೆಲದ ಗುಣವೇನೋ ಋಣವೇನೋ

ಕವಿಗಳೆ ಸವಿಗಳೆ ತೀಡುತ್ತಿಹುದು.....”

ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೆರೆಯಿತು ಈ ಸವಿಗಳಿ.
'ಅಂಬಿಕಾತನಯ ದತ್ತ'ರ ಹಾಗೆ, ಕಣವಿಯವರ ಹಾಗೆ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರೂ
ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರು.

“ ಬಂದಿರುವೆನಿದೊ ಮಾಯಿ ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ

ಸರ್ವಮಂಗಳೆ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯದುಡಿಗೆ;

ಜನುಮ ಜನುಮದ ಬಯಕೆ ತುಂಬಿನಿಂದಿಹುದಿಂದಿ

ಕನಸಿನಲಿ ಕಂಡ ದಿನ ಬಂತು ಕೊನೆಗೆ. ”

ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ 'ಮಿಂಚು ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರಲು',
'ಕವಿಯ ಎದೆವನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕೆ ಬೆಳಕಾಯಿತು'. ನೈರಾಶ್ಯ ವಾದವನ್ನು
ಕೊಡಹಿ ಪ್ರಪುಲ್ಲ ಚಿತ್ತರಾಗಿ ಅವರು ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕವಿತೆ ಬರೆಯತೊ
ಡಗಿದರು. ದುಃಖ, ಕಳವಳ, ಅತ್ಯಸ್ತಿ ತೊಲಗಿದುವು. ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಹೊಸ
ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳೂ ಕಾಣಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದುವು.

ಎರಡೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂತು
ಕೀರ್ತಿ. ಗೆ. ರಾಮಚಂದ್ರಶರ್ಮರೊಬ್ಬರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವ
ರಷ್ಟು ಬೇಗ ಖ್ಯಾತನಾಮರಾದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.
ರೋಮಾಂಟಿಕ್ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ನವ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ನಡೆದು
ಹಲವು ಉತ್ತಮ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೇ ರಚಿಸಿ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳ 'ಹೃದಯ ಸೂರೆ
ಗೊಂಡವರು ಸಿದ್ಧಣ್ಣ.

ಕವಿತೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದುಗೂಡಿದ ಸಂಕಲನ: 'ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಕು.'

ಇಂದಿನದು ಕಾದಂಬರೀ ಯುಗವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೇನೂ ಹಾಗೆನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅರ್ಥಾತ್—ಓದುಗರಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳೆಂದರೆ ವಿಶೇಷ ಮೆಚ್ಚುಗೆ. ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ? ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬೆಲೆ ಇಳಿದದ್ದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದ ಐದಾರು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲೇ ಮಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಬೆಲೆಯಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಕಾದಂಬರೀ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದ ಲೇಖಕರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬರೆಯಬಲ್ಲವರೆಲ್ಲರೂ ಇಂದು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೇ ಬರೆಯಲು ಆತುರರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಅಸಹಜ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ, ಕಥೆ, ನಾಟಕ, ಹರಟೆ, ಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರಬಂಧ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದುಳಿದಿವೆ. ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳಿಗೂ ಪ್ರಕಾಶಕರು ದೊರೆಯುವುದೂ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರೂ ಕವಿಕಾವ್ಯ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಭಾಲಚಂದ್ರ ಘಾಣೇಕರರು ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಈ ಪ್ರಥಮ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದುದು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಿಗೆ ಗಿರಾಕಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಡುವ ಮಾತು ಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಹಾರಾಟ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ' ದಂಥ ಭಾರಿ ಬೆಲೆಯ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯವನ್ನೂ ಜನ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದಲೂ ಕಲ್ಪನಾವಿಲಾಸದಿಂದಲೂ ವಾಚಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡ ಕವಿಯ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ಸಾಹದ ಸ್ವಾಗತ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಆ ಕವಿಯ ಪ್ರಥಮ ಸಂಕಲನವಾಗಿದ್ದರೂ ಪರವಿಲ್ಲ. ಅಡಿಗರ 'ಭಾವತರಂಗ' ಕಣವಿಯವರ 'ಭಾವಜೀವಿ', ರಾಮಚಂದ್ರಶರ್ಮರ 'ಹೃದಯಗೀತೆ', ಬಿಳಿಗಿರಿಯವರ 'ನಂದನ', ಕೊಟ್ಟಲಗಿಯವರ 'ಪಿಪಾಸೆ', ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ 'ನವನೀರದ' ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟರ 'ರಕ್ತಾಂಜಲಿ' ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ 'ಸಾಮಗಾನ, ಯಕ್ಕುಂಡಿಯವರ 'ಸಂತಾನ' ಇವು ಬಂದಾಗ ಕಾವ್ಯಪ್ರೇಮಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅವುಗಳನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು

ಕವನಸಂಕಲನದ ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗಲು ಇಷ್ಟತ್ತು ವರ್ಷ ಕಾಯಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲ. 'ಭಾವತರಂಗ' ದ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ ಬಂದಿದೆ. 'ಭಾವಜೀವಿ' ಮತ್ತೆ ಅಚ್ಚಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಓದುವ ವಾಚಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ರಸಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಈ ಪ್ರಥಮ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಿದೆ.

*

*

ಮಯ್ಯನ ಹದಿನೈದನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಕಾವ್ಯಾರಾಧನೆಗಾರಂಭಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರು ಈಗಾಗಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅನುಭವ ದಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಕವಿತೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಯೌವನದ ಎಳಸು ಮಾಯ ವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಯೌವನದ ಸೊಗಸು ಅವರ ಕವಿತೆಯನ್ನಾವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಸೊಗಸನ್ನೂ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಈ ಕವನಸಂಕಲನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣ ಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಭಾವಗೀತೆಗಳೇ. 'ನನ್ಯ' ಕವಿತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕವಿತೆಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣವಾದ ಸರಳತೆಯೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡಿರುವುದು. ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಕರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾ ಗುವಂತಿರುವ ಈ ಕವಿತೆಗಳ ಬಂಧವೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಣವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯ. ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದಂಥ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ (high brow) ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲ ಇವು. ಯಾರಾದರೂ ಓದಿ ಇವುಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಸವಿದು ಸುಖಿಸಬಹು ದಾಗಿದೆ.

ಈ ಕವಿತೆ ಸರಳವಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ಅದರ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಾಲ್ಕು ಜನ 'ಪಂಡಿತರು' ಮಾತ್ರ ಓದಲು ತಯಾರಿಸಿದ 'ತಿಲಕಾಷ್ಟಮಹಿಷ ಬಂಧನ' ವಲ್ಲ ಕವಿತೆ. ಕವಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದು ಕಾವ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದ ಕವಿತೆಯೇ ನಿಜವಾದ ಕವಿತೆ. 'ರೋಮಾಂಟಿಕ್ ಕವಿತೆ' 'ನನ್ಯ ಕವಿತೆ' ಎಂಬ ಭೇದಭಾವವಿದ್ದರೂ ಅದು ಕೇವಲ ಹೆಸರಿನ ಮಾತ್ರ,

ಘೋಷಣೆಯ ಮಾತು, ಘಾಪನ್ನಿನ ಮಾತು. ಕವಿತೆ 'ಹೊಸ' ಮಾರ್ಗದ್ದೇ ಆಗಲಿ, 'ಹಳೆಯ' ಮಾರ್ಗದ್ದೇ ಆಗಲಿ, **ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅದು ಕವಿತೆ ಯಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ.** ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವುದು ಕಾವ್ಯಾಂಶವನ್ನೇ; 'ನವ್ಯ' 'ಭವ್ಯ' ಎಂಬ ಪರಿಷೇಷಣೆಗಳನ್ನಲ್ಲ. ಎಲಿಯಟ್, ಆಡೆನ್, ಡೈಲಾನ್ ಥಾಮಸ್ ಮೊದಲಾದ ಆಂಗ್ಲ ಕವಿಗಳ ಅಂಧಾನುಕರಣೆಯಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟು ಪದ್ಯ ಬಂದಿತು. ತನ್ನ ಹೊಸತನದಿಂದಲೂ ಬೆಡಗಿನಿಂದಲೂ ಥಳಕಿನಿಂದಲೂ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಅದು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅದು **ನಮ್ಮ ಕವಿತೆಯನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು.** ಕನ್ನಡದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕಾಲೂರಿ ನಿಲ್ಲಲಾರದು. ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲಾರದು.

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುನ್ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟ್ಟ ಕಳೆದು ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಘಟ್ಟ ಮೊದಲಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರಲಾರದು. ಗದ್ಯ ಮತ್ತು ಪದ್ಯ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮಾತು ಇದು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕತೆ ಬಂದದ್ದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ. ಸಣ್ಣ ಕಥೆ, ಕವಿತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಹರಟೆ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುಕಾಶಗಳ ನವನವೀನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡದ್ದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದ. ಕಲೆಯ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಗಾಢವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಅಮೆರಿಕಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ರಶಿಯಾಗಳ ಜನಜೀವನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಜನಜೀವನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ಇರುವ ಮಹದಂತರವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಕೂಡದು. ಡೈಲಾನ್ ಥಾಮಸ್ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಜನರಾದರೂ ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾರು; ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೂ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಾರದು. ಅಂತೆಯೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕವಿಗಳ ಅಂಧಾನುಕರಣೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆಯಲಿ ನಮ್ಮ ಕವಿತೆಯಲ್ಲೂ. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಜನರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಕತೆಗಾರರು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು, ಕವಿಗಳು,

ಎಲ್ಲರೂ ಬರೆಯುವುದು ಜನರಿಗಾಗಿ, ಜನರಿಗೆ ಅನಂದವನ್ನೊದಗಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ. ಅರ್ಥವಾಗದಂಥ ಬರೆಹಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನಂದಗೊಳಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಅಂಥ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರಿಂದ ಲೇಖಕರಿಗಾವರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ಏನು ಲಾಭ ?

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನವ್ಯಕಾವ್ಯದ ಅಂಥ ಆರಾಧಕರಾಗದೆ, ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನವರು ಕನ್ನಡದ ಸೌವರ್ಣ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ಹೊರಟು ಸರಳವಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಹಲವು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. 'ಸೂಳೆ', 'ಢಾಣ್ ಢಾಣಾ ಢಾಣ್', 'ಗಂಟಿ ಹತ್ತಾಯಿತು', 'ನಾಗರಿಕ ಅವತಾರಿ' ಈ ನಾಲ್ಕು ಕವಿತೆಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಯಾವ 'ನವ್ಯ ಕವಿತೆ' ಗಳಿಗೂ ಕಡಮೆಯವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆಡುವ ಮಾತಿನ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ತರುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನೂರು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಬಹುದಾದ ಭಾವವನ್ನು ಮೂರು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಳಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯವೂ ಅವರ ಕೈಸೇರಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಹೊಸ ಕವಿತೆಯ 'ತಂತ್ರ' ಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, 'ಮಂತ್ರ' ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮದೇ, -ಕನ್ನಡದ್ದೇ- ಆಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನವರು ಕವಿತಾರಚನೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ.

*

*

*

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನದ ಬಗೆಗೂ ಈ ಕವಿಯ ಬಗೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದು ಅನವಶ್ಯಕ. ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟು ತಿಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಹೋಳಿಗೆಯ ಸವಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದೇ ವಿನಾ ಅದರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನಾಳಿಸುವುದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗದು. ಒಂದು ಕವನ ಸಂಕಲನದ ವಿಚಾರವೂ ಹಾಗೇ. 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ !' ಎಂದು ಬೆರಳೆತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದುದಾಯಿತು. ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾರುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊರಳೆತ್ತಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆನಂದಿಸುವುದು ರಸಿಕರ ಪಾಲಿನ ಕೆಲಸ.

ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನವರು 'ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಕ'ನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಪುತಿಯೊಂದು ಮನೆಯೂ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ; ಇಂಥ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹಲವಾರು ಕವನಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಅವರು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲಿ.

ಮಲಾಮರಡಿ
೮-೮-೧೯೫೪

ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿ

ಪರಿಚಯದ ತರುವಾಯ

‘ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಕು’ ನನ್ನ ಕವಿತೆಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಕಲನ. ಕಳೆದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೆಲವು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ‘ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲ’. ಸುಗ್ಗಿ ಬಂದಾಗ ಹಿಗ್ಗಿ ನಿಂದ ಹಾಡುವುದು ನಡೆಮೆಬಂದ ರೂಢಿಯಲ್ಲವೆ ?

ನಾನು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಶ್ರೀಗಳಾದ ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿಯವರ ಸ್ನೇಹದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದುಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಬೆಂಬಲ ನನಗೆಷ್ಟೋ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿಯವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕವಿತೆಗಳ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ತುಂಬ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಓರಿಯ ಗೆಳೆಯರಿಬ್ಬರ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಸಹಾನುಭೂತಿ ನೀಡಿ ದರಸಿದ, ಹೆಸರಿಸಬಾರದ ಕೆಲವು ಜೀವಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆ ಸಂಪ್ರೀತಿಯ ನೆನಪಿಗೆ ನಮ್ರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಹಲವಾರು ಕವಿತೆಗಳಿಗೆ ಆದರದ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಆಯಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಪಾದಕರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯತನವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೊಸ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಉದಾರ ಹೃದಯಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಭಾಲಚಂದ್ರ ಘಾಣೇಕರರು ಈ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಬಹಳ ನೆರವು ನೀಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ....

೧. ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ	೧೫. ಢಣ್....ಢಣ್....ಢಣ್....
೨. ಒಳದನಿ	೧೬. ಹೊಸ ಬಾಳಿನ ಹೊಸತಿಲಲ್ಲಿ
೩. ಕಣ್ಣೀರ ಸಾಕ್ಷಿ	೧೭. ೧-೭-೫೩
೪. ವಿಷಕನ್ನಿ	೧೮. ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿದ ನಂತರ....
೫. ಹೂವು ಹಣ್ಣು ಬಿಡಲಿ	೧೯. ಎದೆಯ ಕರೆ
೬. ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಕೂಡಿದಾಗ	೨೦. ಸೂಳೆ
೭. ಕಣ್ಣೀರಿನೊಡನೆ	೨೧. ದೀಪದಾನ
೮. ನಿನ್ನುಡಿಯೇ ಸಾಕು	೨೨. ಮಧುನನದ ಮಂದಾರ
೯. ಕವಿತೆಗೊಂದು ಕಾಗದ	೨೩. ನಾಗರಿಕತೆ-ಬಳುದಿಂಗಳು
೧೦. ಸೌಭಾಗ್ಯವೆ ಬರಲಿ	೨೪. ಗಂಟೆ ಹತ್ತಾಯಿತು
೧೧. ಕಾವ್ಯಪೂರ್ಣ	೨೫. ಅತಿಥಿಗೆ
೧೨. ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಯಕೆ	೨೬. ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು
೧೩. ಹರಸು ತಾಯಿ	೨೭. ನಾಗರಿಕ ಅವತಾರ
೧೪. ಸುಳಿಗಾಳಿಯೊಡನೆ	೨೮. ನಾ ಬದುಕಬೇಕು.

೧

ಬಂದಿರುವೆನಿನ್ನೊ ಮಾಯಿ ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ
ಸರ್ವಮಂಗಳೆ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯದುಡಿಗೆ ;
ಜನುಮ ಜನುಮದ ಬಯಕೆ ತುಂಬಿ ನಿಂದಿಹುದಿದು
ಕನಸಿನಲಿ ಕಂಡ ದಿನ ಬಂತು ಕೊನೆಗೆ.

೨

ಕೈಚಾಚಿ ಕರೆದಪ್ಪಿ ಎದೆ ತೆರೆದು ಕುಳಿತಿರಲು
ಜೀವದಲಿ ಜೀವವೇ ಇಳಿಯುತ್ತಿಹುದು ;
ಎದೆಯ ಬಟ್ಟಲು ತುಂಬಿ ಪ್ರೀತಿ-ಹೊರಸೂಸಿಹುದು
ನಾನು ನೀನೆಂಬುದನೆ ಮರೆಸುತ್ತಿಹುದು.

೩

ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೆ ನಿನ್ನ ತೊಡೆಯಲಾಡುವ ಮನಸು
ದಿನದಿನದಿ ಹಂಬಲದಿ ಕಂಡ ಕನಸು
ನಿನ್ನದೆಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಮೃದುತಲದ ಹಾಸಿನಲಿ
ಮಲಗಿ ನಾ ಹಾಲುಂಡ ದಿನಗಳೇಸು !

೪

ಮರದ ಎಲೆ ಫಲುಗಲೂ ದೈವ ಕೃಪೆ ಬೇಕಂತೆ
ಇದರಲಂತಹದೇನೊ ಇರಲೆ ಬೇಕು ;
ದೈವ ಕರೆದೊಯ್ದತ್ತ ನಾವು ಹೋಗಲೆ ಬೇಕು
ಸಂಜಿದ್ದ ರೂ ಅದನು ಕುಡಿಯಬೇಕು.

ದೇವ ಸುಖಗಳ ಎಜೆಯ ನೂರು ಹೆಂಬಲ ತೊರೆದು
 ನಿನ್ನ ಉಡಿಯೊಂದನ್ನು ನೆನಿಸಿ ಬಂದೆ ;
 ನನ್ನ ಕರುಣೆನ ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲ ಅರಳುವಂಥ
 ಪ್ರೀತಿ ಹೂವೊಂದನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದೆ.

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಂಜಿನಲಿ ಮಿಂಚು ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರಲು
 ನನ್ನ ಎದೆವನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕೆ ಬೆಳಕು
 ಕರೆದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ತಾಯಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ
 ಕಣ್ಣ ಬೆಳಕಿನ ಪುಣ್ಯ ಇಹುದು ನಾಕು.

ಬಂದವರು ಬಂದಿರಲಿ ಹೋದವರು ಹೋಗಿರಲಿ
ನಿನ್ನ ಜತೆ ನಾನಿರಲು ಸಾಲದೇನು ?
ಅವರಿವರು ಹಾಗಿರಲಿ ಈ ದಾರಿ ನಿನಗಿರಲಿ
ನೂರಾರು ಸಂಕಷ್ಟ ಬಂದರೇನು.

ತೇಲು ನೋಟದ ಜನರ ಅಣಕು ನುಡಿಗಳ ಕೇಳಿ
ಎದೆನೊಂದು ಬಗೆಗೊಡುವ ಮನವು ಬೇಡ;
ನಿನ್ನ ಹೆಗ್ಗುರಿ ದಾರಿ ಬಹುದೂರ ಹರಿದಿಹುದು
ಮುತ್ತಿನಂತಹ ಮಾತು ತಿಳಿದು ನೋಡ.

ಜೀವನದ ಕಠಿಣತೆಯ ಕಂಡುಂಡು ಅನುಭವಿಸಿ
ಕರ್ತವ್ಯ ಸಾಲನೆಗೆ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗು;
ಅನುಭವದ ಆಳದಲಿ ನೂರೈದ್ದಿರಲಿ ರತ್ನಗಳ
ಬೆಳಕು ರುಗರುಗಿಸಿರಲು—ಎಂಥ ಹಿಗ್ಗು.

ಹರಿದಾದುದರ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದೋಡಿ ಹೋಗುವದು
ನಿನ್ನ ಬಾಳಿನ ನಿತ್ಯ ಮಂತ್ರವಿರಲಿ !
ಜೀವನದಗಾಢತೆಯ ಅರಿವಿನಾಳದ ತಳಕೆ
ಮುಳುಗಿ ಏಳುವ ತನಕ ತಾಳ್ಮೆಯಿರಲಿ !

—

ಕಣ್ಣೀರ ಸಾಕ್ಷಿ

*

*

*

ತಾಯಿ ಮಂಗಲ ತೋಳ ತೊಟ್ಟಿಲ
ತೂಗಿ ಲಾಲಿ ಹಾಡಿ ;
ಮಗುವೆ ಅಳದಿರು ಹಾಲು ಹೊಳೆಯಿದೆ
ಎಂದೆ ಮುದ್ದು ನೀಡಿ.

ನಿನ್ನ ' ದರ್ಶನ ' ನನ್ನ ಬಾಳಿಗೆ
ದಿವ್ಯ ದೀಪ ಕಿರಣ;
ಜೀವ ಜೀವದಿ ಹರಿದು ಬಂದಿದೆ
ಇದಕೆ ಇಲ್ಲ ಮರಣ.

ಸೂರ್ಯ ಚಂದಿರ ಬಯಲು ಬಾಂದಳ
ಸಾಕ್ಷಿ ಇರಲಿ ಇದಕೆ !
ಕಣ್ಣ ಕೊನೆಯಲಿ ನೀರ ಹನಿಯಿದೆ
ನಮನವಿರಲಿ ಅದಕೆ !

ವಿಷಕನ್ನೆ

*

*

*

ಮುಟ್ಟಿದಿರು ದೂರಸರಿ, ಎದೆಹೀನ ವಿಷಕನ್ನೆ
ಮೋಹಿಸುವ ಮುಖರೂಪ ಜೇನ್-ಸವಿಯ ರಸಗೆನ್ನೆ
ಸರಗು ಮರೆಯಾಗಿರಿಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿಹ ಕಣ್-ಸನ್ನೆ.

ತುಂಬಿದೆದೆ, ನಳಿದೋಳು ಚೆಂದುಟಿಯ ರಸದ ಕೆನೆ
ಒಗ್ಗೂಡಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯೆ ಮೈನೆತ್ತು
ಚಣ ಚಣಕು ಚುಂಬಿಸಿದೆ ಕಣ್ಣಿನಕೆ ರಂಭಿಸಿದೆ
ಚಂದ್ರನೆದೆ ರೋಹಿಣಿಯ ಸವಿಗನಸ ಬಿಂಬಿಸಿದೆ.

ಎನಾದರೇನಿಹುದು ? ನಿನ್ನ ಮೈ ರಸತುತ್ತು
ನನ್ನೊಡಲ ಕಡಲಿನಲಿ ವಿಷದ ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ
ಬೆರೆಯುತ್ತಿದೆ; ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದೆ ಪ್ರೀತಿಯನು ತಳ್ಳಿಸಿ
ಗುಣಹೀನ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯು ಬರಿದೂಪ ವಿಷರಾಸಿ.

ಒಲವಿರದ ನಿನ್ನೆದೆಯು ಒಡೆದು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ
ಕೂಡುತ್ತಿದೆ ಮಣ್ಣಿನಲಿ. ಕಾನುಕುಂಡದಿ ಸುಟ್ಟು
ಪ್ರೇಮ ದೀಕ್ಷೆಯ ತೊಟ್ಟು ಬಳಿಗೆ ಬಾ--ಮೈಮುಟ್ಟು.

೧

ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೂ ಎದೆಯ ಕಡಲಿನಲಿ
ಅಳಲ ತೆರೆಗಳೆದ್ದು ;
ದಡಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಮನವ ಕಲಕುತಿವೆ
ಕಳೆದ ನೆನಪು ತಂದು.

೨

ಹಗಲು ಮನಸಿನಲಿ ಇರುಳು ಕನಸಿನಲಿ
ಚಿತ್ರ ನೂರು ನೂರು !
ಮುಗಿಲ ತೇರಿನಲಿ ತೇಲಿ ಬಂದಿರಲು
ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನೀರು.

೩

ಕರುಣೆ ಹೂವಿನಲಿ ಎದೆಯ ಹಾಲಿನಲಿ
ನಕ್ಕ ತಂಗಿ ತಾಯಿ !
ಅಗಲಿ ಹೋಗಿಹರು ಮರಳಿ ಬರದಿಹರು
ಅಕ್ಕ ಅಣ್ಣ ಗೌರಿ.

೪

ಅವರ ಎದೆಯ ಉಲಿ ಮೌನವಾಂತಿರಲು
ಶಿವನೆ ಬಾಳದೇನು !
ಏಸೊ ನೆನಪುಗಳು 'ಪ್ರೀತಿ ಗುರುತು'ಗಳು
ಎಲ್ಲ ಕನಸು ಏನು ?

೫

ಮನವು ಮಿಡಿದಿರಲು ಹೃದಯವಳುತಿರಲು
ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಹರಿದು ;
ನನ್ನ ಕರುಣಾಳು ತಾಯಿ ಕನಸಿನಲಿ
ನುಡಿವಳೆದೇಗೆ ಬಂದು.

೨೧

೬

ಅಗಲಿ ಹೋದವರು ಮರಳಿ ಬರದಿರಲು
ಮೂಕ ಶೋಕವೇನು ?
ಬರಲಿ ಬಂದವರು ಎಲ್ಲ ನಿನ್ನವರು
ಕೊನೆಗೆ ನಿನಗೆ ಸೇನು.

೭

ನಿನ್ನ ಇರವಿನಲಿ ಧೈರ್ಯವಿರುತ್ತಿರಲಿ
ಮರೆತೆಯೇನು ಎಲ್ಲ ?
ಮಾತು ಮಾತಿನಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಹರಿದಿರಲಿ
ಬಾಳು ಬೇವು ಬೆಲ್ಲ.

೮

ನಿನ್ನ ಎದೆಯ ಗಿರಿ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ
ಹರಿದು ಬರುವೆ ನಾನು ;
ಕವಿಯ ಬಾಳ್ವೆಗಿಗೆ ತೋರು ಬೆರಳಾದ
ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆ ನಾನು.

೯

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಲಿ ನನ್ನ ಹೃದಯವನು
ಅಳಿದು ನೋಡಬಹುದು ;
ಕಣ್ಣ ಮಿಂಚಿನಲಿ ಕಂಡ ಬೆಳಕಿನಲಿ
ಗುರಿಯ ಕಾಣಬಹುದು.

೧೦

ನಾನು ಹರಿದಿರುವ ಎದೆಯ ಭೂಮಿಯಲಿ
ಕಾವ್ಯ ಸಸಿಯು ಉದಿಸಿ
ನಭಕು ಬೆಳೆದಿರಲಿ ನೆರಳು ನೀಡಲಿ
ಹೂವು ಹಣ್ಣು ಬಿಡಲಿ !

೧

ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಕೂಡಿದಾಗ
ಮಿಂಚು ಹೊಳೆಯು ಹರಿಯುವಾಗ
ಜೀವಪಕ್ಷಿ ಭಾವದುಂಬಿ ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು ;
ನೂರು ಆಶೆ ನೂರು ದಾರಿ
ಎಲ್ಲ ಮರೆತು ನಿನ್ನ ಸೇರಿ
ಎಡೆಯ ನೀಲ ಗಗನವಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

೨

ಮಾತು ಮೂಕನಾಗುತ್ತಿರಲು
ಎವೆಯಲೇನೊ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿರಲು
ಪ್ರೀತಿ ಲತೆಯು ಕೈಯ ಚಾಚಿ ಬರುವೆನೆಂದಿತು,
ಇರುವ ಚಣವನೊಮ್ಮೆ ಮರೆದು
ಬರುವ ಬಾಳನೊಮ್ಮೆ ನೆನೆದು
ಹೃದಯ ಪಕ್ಷಿ ಹೊನ್ನ ಕನಸ ಕಾಣತೊಡಗಿತು.

೩

ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ ದೈನ್ಯಭಾವ
ಆಶೆ ಹೊತ್ತು ನಿಂತ ಜೀವ
ಕರುಣ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನಿಂತ ಶಿಲೆಯ ಮೂರುತಿ.
ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ನಂಬುತ್ತಿರಲು
ಕನಸು ನನಸನಪ್ಪುತ್ತಿರಲು
ಪ್ರೇಮಜೀವಿ ಕಣ್ಣು ಕಾಂತಿ ಬೆಳಕಿನಾರತಿ.

೪

ನಾನು ನೀನು ಸಂಜೆ ಬಂದು
ಎದೆಗೆ ಎದೆಯು ಕೂಡಿದಂದು
ಮುಗಿಲ ತೆರೆಯ ಹರಿದು ಸಾವು ಓಡಿಯೋಡಿತು ;
ನಾನು ನೀನು ನೀನು ನಾನು
ಎಂಬ ಮಾತು ಎಸದೇನು ?
ನಾನು ನೀನು, ಬೆರೆತ ಮನದಿ ಮರೆತೆ ಹೋಯಿತು.

ನನ್ನೆಳೆಯ ದಿನಗಳಲಿ ಕೂಡಿ ಹಾಡಿದ ತಂಗಿ
ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿರೆಯಾಗಿ ಹೋದೆಯಲ್ಲ ;
ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಹೂವ ಸುರಿಸಿ ನಗಿಸುವ ಜೀವಿ
ಬಾಳುದ್ದ ಕೂ ನೆನಪೆ ನಿಂತಿತಲ್ಲ.

ಭೂದೇವಿ ಮಂದಿರದ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಬಾಗಿಲಲಿ
ತೋಳ ತೊಟ್ಟಿಲದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ನಿಂದು
ದೈತ್ಯದಲಿ ಕೈಚಾಚಿ ಅವಳೆದೆಯ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ
ಮಲಗಿಸಿದೆ ಕಾಪಾಡು ನಿನ್ನದೆಂದು.

ಕಾಲನಾರಾಧನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಬಲಿದಾನ
ನೀನಾದೆ ಶ್ರೀಗೌರಿ ನೆಲವ ಸೇರಿ ;
ನಮಗೆಲ್ಲ ಅಗಲಿಸಿತು ಮಣ್ಣಿನಲಿ ಮಲಗಿಸಿತು
ನಿನ್ನು ಸಿರ ರಸವನ್ನು ಸಾವು ಹೀರಿ.

ಕಣ್ಣೀರಿನೊಡನೆಯಲಿ ಆಶೆ ದೀಪವ ಉರಿಸಿ
ನಿನ್ನ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಬಂದೆ.
ನಿನ್ನಾಸೆ ನನ್ನಾಸೆ ಕೈಗೂಡಿ ಬರಲೆಂದು
ನಿನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಹೊತ್ತು ತಂದೆ.

—

ನಿನ್ನಡಿಯೇ ಸಾಕು

*

*

*

ಶಿವ-ಶಕ್ತಿಯ ಸಮ್ಮಿಲನದಿ ಕಿಡಿ ಸೂಸುವ ಬೆಳಕೆ
ಮನ ಮಂದಿರ ಜಗ ಬೆಳಗಲು ಬಾರಿನ್ನಯ ಮನಕೆ.

ರಸನಿಲ್ಲದ ಬರಿ ಬಾಳಿಗೆ ಕಡು ಹೇಸಿದೆ ಜೀವ
ಕಾರುಣ್ಯದ ನಿನ್ನೊಲವಿಗೆ ಕಾತರಿಸಿದೆ ಭಾವ.

ದಿನ ದಿನದಲಿ ತನುಮನದಲಿ ಪರಿಪರಿಯಲಿ ಮರುಗಿ
ಕರುಳಿನ ಕರೆ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರೆ ಕರುಳರಿಯದೆ ಕರಗಿ.

ನಿನ್ನೊಲುಮೆಯ ಎದೆ ಹಾಲಿನ ಮುಂವಾವುಸು ಬೇಡ
ಬಾಳೊರತೆಯ ನಿರ್ಘುರಿಣಿಯು ನಿನ್ನಿಂದಲೆ ನೋಡ.

ಬಾನ್ನೀಲಿಯ ಸೀಮಂತಿನಿ ಆಕಾರವ ಗಂಗೆ
ಮಾತಿಲ್ಲದ ಮಂದಾಕಿನಿ ಹರಿವೈತರು ತುಂಗೆ.

ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಹೊಳೆ ಹರಿದಿರೆ ಈ ಭೂಮಿಯ ಸೇರಿ
ಆ ಹೊಳೆಯಲಿ ನೀ ಬರುವೆಯ ಹೊಂದೋಣಿಯನೇರಿ.

ಮಳೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಚಳಿ ಚಿಮುಕಲು ಅದರಾತ್ಮವೆ ಕರಗಿ
ಇಳೆಗಿಳಿದಿರೆ ಹನಿಹನಿಯಲಿ ಬಾರೊಡನೆಯ ನಾಗಿ.

ಹೂ ಹೂವಿನ ಮಕರಂದದ ರಸ ಜೇನನು ನೀಡಿ
ರಸಜೀವಿಯ ಎದೆಯರಳಿಸು ಸುಳಿಗಾಳಿಯ ಕೂಡಿ.

ರಸರೂಪಸಿ ಕಾವ್ಯಾಂಗನೆ ಕುಣಿದಾಡಲು ತಾನ
ಸಿರಿ ಕೆಂಕಣಿ ಝಣ ಝಣ ಝಣ—ನನ್ನಾತ್ಮವೆ ಮೌನ.

ರಸವಾಗಲಿ ವಿಷವಾಗಲಿ ನಿನ್ನೊಲುಮೆಯ ಬೇಕು
ಶ್ರೀಪೂರ್ಣೆಯೆ ಎಂದಾದರು ನಿನ್ನಡಿಯೇ ಸಾಕು !

೧

ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಇಂದು ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು ಕವಿತೆ
ನಾರ್ವೀರ್ವರಾ ಇರುಳು ಆಗಲಿದಂದು ;
ಮೌನ ಮೈತಳೆದಿತ್ತು ಮೊಗಬಾಡಿ ಹೋಗಿತ್ತು
ಕಣ್ಣು ಕೊನೆಯಂಚಿನಲಿ ಅಶ್ರುಬಿಂದು.

೨

ಎದೆಗೆದೆಯ ಹೊಂದಿರಿಸಿ ಕುರುಳುಗಳ ನೇವರಿಸಿ
ತುಟೆಗಳಲಿ ಜೇನಿರಿಸಿ ರಮಿಸಿ ರಮಿಸಿ ;
ಕಣ್ಣೊರಿಸಿಕೋ ಕವಿತೆ ಎಂದು ನಾ ನುಡಿದಾಗ
ಅಳಲ ತೊರೆಯೇ ಬಂತು ದಡವ ಸೂಸಿ.

೩

ಕನಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಅಗಲಿಕೆಯು ಬರದಿರಲಿ
ಎಂದು ದಿನವೂ ಹೃದಯ ನುಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು ;
ಆದರೇನೊಂದು ದಿನ ಈ ದುಃಖ ಈ ಮೌನ
ಬರಲೆ ಬೇಕಿತ್ತಲ್ಲ—ಬಂದುದಾಯ್ತು !

೪

ಕರುಳ ಬಳ್ಳಿಯೆ ಹರಿದು ಹೋಯಿತೆನುವಂತೆಯೇ
ಹೋಗಬಾರದ ನೀನು ಹೋದೆಯೇನು !
ಆ ದಿನದ ಆ ಇರುಳು ಆ ಮಾತು ಆ ನೆನಪು
ಆಜನ್ಮಪರ್ಯಂತ ಕೊನೆಯದೇನು.

೫

ಎದೆಯಾಳ ತಳದಲ್ಲಿ ಏನೊ ತಳಮಳವಲ್ಲಿ
ದೇಹವನೆ ಸುಡುತಿಹುದು ರಕ್ತ ಹೀರಿ
ದಿನ ದಿನವು ಆ ನೆನಪೆ ತಪ್ಪಾಗ್ಗಿ ರಸದಂತೆ
ತೂರಿ ಬರುತಿಹುದಲ್ಲ ಬೆಂಕಿ ಕಾರಿ !

೬

ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯೆ ನನಗೆ ಊರುಗೋಲಾಗಿಹುದು
ಈ ಬಾಳಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ದಾರಿದೀಪ
ನಾವಳಿದು ಮಣ್ಣಿನಲಿ ಮಣ್ಣಾಗಿ ಹೋದರೂ
ಪ್ರೀತಿಗಾದರು ಬೇಡ ಧೈವಶಾಸ.

೨೨

ಸೌಭಾಗ್ಯವೆ ಬರಲಿ

*

*

*

ಇಂದಾದರು ಮುಂದಾದರು ಎಂದಾದರು ಇರಲಿ
ಮನೆ ಮನೆಯಲಿ ನಗೆಯರಳಲಿ ಸೌಭಾಗ್ಯವೆ ಬರಲಿ.

ಹಳೆ ಬಾಳಿನ ಕೊಳೆ ಹೋಗಲಿ ಹಸನಾಗಲಿ ಬಾಳು
ಮೈ ಮನಸೂ ಹೊಸದಾಗಲಿ ಕಹಿ ದುಃಖವ ಹೊಳು.

ಮನ ಮೂಡಲ ಭೂರಂಗದಿ ಉಷೆ ಬರುವಳೆ ಕುಣಿದು
ಕಣ್ಣಂಚಿನ ಸಿರಿ ಮಿಂಚಿನ ಎರಡಾರತಿ ಹಿಡಿದು.

ಮಾಯಾಂಗನೆ ಮರೆಯಾಗಲಿ ಅಮರಾಂಗನೆ ಬರಲಿ
ಸುಖ ಸ್ವರ್ಗದಿ ಮೈ ಮರೆಯಿಸಿ ಮಧುರಸವನೆ ತರಲಿ.

ಕೈಕಂಕಣ ಮೈ ಅರಿಸಿಣ ಸಿರಿ ಕುಂಕುಮ ಹಣೆಗೆ
ಮಾಂಗಲ್ಯದ ಕರಿಮಣಿ ಸರ ಸೊಬಗೀಯಲಿ ಉಷೆಗೆ.

ಬಾನ್-ಹಂದರ ರವಿ ಚಂದಿರ ನಕ್ಷತ್ರದ ಸೇಸೆ
ಶಿವ-ಸಾರ್ವತಿ ತ್ರಿಭಾರತಿ ಮೈದೋರುವ ಆಸೆ.

ಕರಿ ಕುರುಳಲಿ ಘನುಘನುಸಲಿ ಹೂಮಾಲೆಯ ಸುರುಳಿ
ಜೇನಿರುಳಿನ ಸಂಗೀತಕೆ ಸವಿಗೊರಲಿನ ಮುರಲಿ.

ಮೈಕೈಗಳ ಅಲಿಂಗನ ತುಟಿ ತುಟಿಗಳ ಕೂಟ
ಕಣ್ಣ-ಮನಗಳು ಜೋಂಪಿಸಲಿ—ಅಧರಾವ್ಯತದೂಟ.

ಎರಡೆದೆಗಳ ಹಿರಿಯಾಸಗೆ ಕವಿ ಹಾಡುವ ಪಕ್ಷಿ
ಶಿವ-ಮಂಗಲ ಸಮ್ಮಿಲನಕೆ ಈ ದಿನವೂ ಸಾಕ್ಷಿ.

೧

ಕವಿಯ ಕನಸಿನ ಎದೆಯ ಪರದೆಯ
ಸರಿಸಿ ಝುಣರಿಸಿ ಕಂಕಣ ;
ಗಾಳಿಯಲೆಯಲೆಯೊಡನೆ ನರ್ತನ
ಕಾಲ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಝುಣ್....ಝುಣ

೨

ಮುಂದೆ ಬಾರದೆ ತಡೆದಳಲ್ಲಿಯೆ
ಬಾಗಿಲಲಿ ಬಂದಂತೆಯೆ ;
ದೃಷ್ಟಿಯೂ ನೆಲಕಳಿದು ಹೋಯಿತು
ಯಾರು ... ? ಏನೆನುವಂತೆಯೆ.

೩

ಇಲ್ಲಿ ವರೆಗೂ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯೆ
ಏಕೆ ನಿಂದಳೊ ತೀಯದು ;
ಗಲ್ಲದಲಿ ನಸು ಲಜ್ಜೆ ಮೂಡಿದೆ
ಏನೊ ಎಂತೋ ಹೊಳೆಯದು.

೪

ಹೃದಯದೊಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ
ಮಾನನೇ ಅವತರಿಸಿದೆ ;
ಪುಣ್ಯ ಮಂಗಲ ಕೋರಿ ಸಿಂದಿದೆ
ಕವಿಗು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದೆ.

೫

ಮನದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳು ಅರಳಿದೆ
ಮಧುರ ಸೌರಭ ಸೂಸಿದೆ ;
ಅಂತರಂಗವೆ ಕರಗಿದಂತಿದೆ
ಕರುಣೆಯೇ ಕಣ್-ತೆರೆದಿದೆ.

೬

ಸಾರಿಜಾತದ ಹೂವಿಸಂತದ
ವಿನಯವೇ ಹಿರಿ ಗುರುತಿಗೆ
ಹೂವಿನೊಳಗಣ ಮಧುರ ಗಂಧವೆ
ಇಹುದು ಸರಿಸಮ ಪ್ರೀತಿಗೆ.

೭

ತುಂಬಿದೆದೆ ನಳಿದೋಳು ಬಾಳೆಯ
ಸುಳಿಯ ಹೋಲಿಕೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ;
ಜೀವ ಕೇಳದೆ ಎದೆಗೆ ಬಂದಿರೆ
ಇಂದ್ರ ಲೋಕಕು ನಾಚಿಕೆ.

೮

ಕಣ್ಣು ಅರಳಿದೆ ಹೆರಳು ನಡಲಿದೆ
ಸರಗು ಜಾರಿದೆ ತೋರಿದೆ
ಜೀವ ಜೀವದಿ ಜೇನ ಹನಿ ಹನಿ
ಕರುಳು ಕರುಳಲಿ ಕರಗಿದೆ.

೧

ದಿವಸ ದಿವಸ ಕಳೆದು ಇಂದು ವರುಷ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದೆ
ನೂರು ನೋವನೆಣಿಸಿ ಗುಣಿಸಿ ಮನಕೆ ಮಂಕು ಕವಿದಿದೆ
ಹಗಲು ಇರುಳು ನೆನವೆ ಬುತ್ತಿ
ಹೃದಯದೊರತೆಯೆಲ್ಲ ಬತ್ತಿ
ದೇಹವೆಲ್ಲ ಕರಗಿ ಸೂರಗಿ ಬಾಳು ಬೇಸರಗೊಳಿಸಿವೆ
ಜೀವ ಮೌನ ತಾಳಿದೆ.

೨

ಇಂದು ನಗುವೆ ಇಲ್ಲವಾಯ್ತು
ಮೌನ ಭಾರದಿಂದ ಸೋತು
ದೇಹ ಭೂಮಿಗೊದಿದೆ
ಧೂಳಿಯಲ್ಲಿ ನರಳಿದೆ;
ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೇನು
ಮುಖವನೆತ್ತಿ ನೋಡಲೇನು
ಚಣ ಚಣಕೂ ಕರುಳ ಕೆಣಕಿ ಕಣ್ಣಿರಿಯುವ ಕತ್ತಲೆ
ಅದರ ಕುಣಿತ ಬತ್ತಲೆ !

೩

ದುಃಖ ಅತಿಥಿಯಂತೆ ಬಂದು
ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲಾಚೆ ನಿಂದು
ನನ್ನ ಕೂಗಿ ಕರೆದರೆ
ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿದರೆ
ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲದವರ ತೆರದಿ ಅದಕೆ ಬೇಡವೆನ್ನಲೆ?
ನನ್ನತನವ ಮರೆಯಲೆ?

೪

ತಾಳ್ಮೆ ಬಾನ ಬಿತ್ತರ
ಹಿಮಾಲಯಕು ಎತ್ತರ
ಅದರ ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯವೇನೊ
ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಯೇನೊ
ಹೃದಯದಾಳದಲ್ಲಿ ಮಾನ ಗರ್ಭಧರಿಸಿದಂತಿದೆ
ಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ತಪಿಸಿದೆ.

೫

ನನ್ನ ಎದೆಯ ಮೂಡಲಲ್ಲಿ
ಕನಸು ಮನಸು ಕೂಡುವಲ್ಲಿ
ಇಂದು ಇಲ್ಲವಾದರೂ
ಮುಂದೆ ಒಪ್ಪೆಯಾದರೂ
ಹಾಲು ಹಣ್ಣು ದೂವು ಜೇನು ಹೊತ್ತು ಬರನೆ ಚಂದಿರ
ಕಣ್-ಮನಕೂ ಸುಂದರ !

೬

ಪೂರ್ಣಕಲಾ ಪುಣ್ಯಮಾಯಿ
ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಹಾಲ ತಾಯಿ
ಇರುಳ ಜೋಗುಳನ್ನು ಹಾಡಿ
ಕಣ್ಣು ತುಂಬುವಂತೆ ನೋಡಿ
ಈ ಚಂದ್ರಮ ಈ ಸಂಭ್ರಮ-ನಿನಗೆ ಇರಲಿ ಎನ್ನಳೆ ?
ಉಡಿಯ ತೆರೆದು ಕರೆಯಳೆ !

೧

ತಾಯಾ-ತನದ ಕರುಣೆಯೇ ನಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯವೇ
ನಿನ್ನ ನುಡಿಗೂ ಇಂದು ಮೌನ ಬಂತೆ !
ಎದೆಯ ಸೆರಗನು ಹೊದಿಸಿ ಕಣ್ಣ ಬೆಳಕನು ಹರಿಸಿ
ಹಾಲ ಕುಡಿಸಿದ ಪುಣ್ಯ ಬರಿದಾಯಿತೆ !

೨

ಹೃದಯ ಪೀಣೆಯ ತಂತಿ ಚಟಿಚಟನೆ ಹರಿದಂತೆ
ಕರುಳ ಬಳ್ಳಿಯೆ ಹರಿದು ಚೂರು ಚೂರು ;
ಯಾವ ಪಾಸದ ಶಾಸ ಬಂದು ಬಡಿದಿಹುದಿದು
ಅಳಲ ಒರತೆಯ ತುಂಬ ಕಣ್ಣ ನೀರು.

೩

ಈಸು ದಿನ ಹಂಬಲದಿ ತುಂಬಿದುದಿಯಲಿ ತೂಗಿ
ಈಗ ಬರಿಯುಡಿ ಹಿಡಿದು ಹಾಡಬಹುದೆ ?
ಈ ಮೌನದಾಳವೋ ಬಹು ಗುಂಭ ಗಂಭೀರ
ಅದರ ತಳಕೂ ಮುಳುಗಿ ಏಳಬಹುದೆ ?

೪

ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಂತೆ—ಬರಿಯ ಗಜಿಬಿಜಿ ಸಂತೆ
ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲಿಹುದು ದೈವಶಕ್ತಿ;
ಬರುವೆಯಾ ಕನಿಕರಿಸಿ ಹಾಲ ಹೊಳೆಯನು ಹರಿಸಿ
ನಿನ್ನ ನೆನಪಿನ ಫಲನೆ ಬಂಧಮುಕ್ತಿ.

೫

ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇ ನನಗೆ ಬೆಂಗಾವಲಾಗಿರಲಿ
ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರದಿ ಬಂದು ಕಾಯಿ ;
ಪ್ರೀತಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪುಣ್ಯವೊಂದೇ ಸಾಕು
ಜೀವ ರಕ್ಷೆಯ ನೀಡಿ ಹರಸು ತಾಯಿ.

೧

ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳು ಮೇಲೇಸೊ ದಿನಸಗಳು
ಭೂತಕಾಲದ ಗರ್ಭಗೋರಿಯಲ್ಲಿ;
ಉರುಳಿ ಹೋದರು ಕೂಡ ಮರಳಿ ಸುಳಿದಾಡಿಹವು
ನೊಂದ ಜೀವಿಯ ಮನದ ರಂಗದಲ್ಲಿ.

೨

ಕವಿ ಶಿಸುವ ಬಿಳಿಸಿರುವ ನೊಲಿಹಾಲನುಣಿಸಿರುವ
ವಿಜಯಪುರವೇ ನಿನ್ನ ಮರೆಯಲಾರೆ ;
ನೂರಾರು ಸ್ವಲ್ಪಗಲ ಗಡಿಯಾಚೆ ನಿಂತರೂ
ಎದೆಯ ಹಂಬಲವನ್ನು ತೊರೆಯಲಾರೆ.

೩

ಅರೆಬೀಳು ಕೋಟಿಗಳು ಆ ಹಾಳು ಗೋರಿಗಳು
ಕೂಗಿ ಕರೆದಿವೆ ಕವಿಯ, ಬಾರೊ ಎಂದು ;
ತಮ್ಮ ಮೇಲೊಂದೊಂದು ಕಾವ್ಯಕೃತಿ ರಚಿಸೆಂದು
ಅಂಗಲಾಚಿವೆ ಕಣ್ಣೆ ನೀರ ತಂದು.

೪

ದುಃಖದಲಿ ಬಿಕ್ಕಿರುವ ನಗುನಗುತ ಬಾಳಿರುವ
ನಿಮ್ಮ ನೆರಳೇ ನನಗೆ ತೌರಾಗಿದೆ ;
ಮರಣ ಶಯ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಯ ಉಸಿರೇಳೆಯದಿರಿ
ಕವಿಯ ಕರುಳೇ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿದೆ.

೫

ನನ್ನ ಹೃದಯವ ನೋಡಿ ಕಾವ್ಯಕಲ್ಪನೆ ನೀಡಿ
ನಿಮ್ಮತನ ಸರ್ವಸ್ವದಾದಾರ್ಯಕೆ ;
ಕಾವ್ಯಕೃತಿಯಲ್ಲೊಂದು ಸ್ವತ್ತಿಯ ದೀಪಸ್ತಂಭ
ನಿಲ್ಲಿಸಿದರಾದಿನವೆ ಋಣ ತೀರಿತೆ ?

೬

ನಿತ್ಯ ನಿಲ್ದಾಣದಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ಗಾಡಿ
ಹೊತ್ತು ತರದಿಹುದಲ್ಲ ಕವಿಯನೊಮ್ಮೆ
ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಉಸರಿನಲಿ ಅಳಲ ಚೀತ್ಕಾರವಲಿ
ಎದೆಗೆಟ್ಟು ಕೂಗದಿರಿ —ಬರುವೆನೊಮ್ಮೆ.

೭

ಹಗಲಿರಲಿ ಇರುಳಿರಲಿ ಯಾವ ದಿನವೇ ಇರಲಿ
ತೇಲಿ ಬರುವೆನು ಮುಗಿಲ ತೇರನೇರಿ ;
ಸುಳಿಗಾಳಿಯೊಡಗೂಡಿ ಸುತ್ತು ಸೌರಭ ಸೂಸಿ
ಬರುವೆ ಬೀದಿಯ ತುಂಬ ಬೆಳಕೆ ಬೀರಿ !

೫೫

ಧಣ್....ಧಣಾ....ಧಣ್....

*

*

*

೧

ಧಣ್....ಧಣಾ....ಧಣ್....

ಗಡಿಯಾರವಲಿ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಟು

ನನಗು ಅದಕ್ಕೂ ಇಹುದು ನಿತ್ಯಗಂಟು;

ದೇಹದಲಿ ಅಲಸಿಕೆ

ಮನಸಿನಲಿ ಬೇಸರಿಕೆ

ಕಣ್ಣಿನಲಿ ತೂಗುತ್ತಿದೆ ಇನ್ನೂನು ತೂಕಡಿಕೆ

ಏಳಲಾರದ ಮನಸು

ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಿಟ್ಟು—

ಪಾಪ ! ನೆರೆಮನೆಯಲಳುತ್ತಿದೆ ಕೂಸು

ಕಿಟಕಿಟೆಯ ಕೊಟ್ಟು— !

೨

ಎದ್ದು ಹಾಸಿಗೆ ಮಡಿಸಿ

ಕಸಗುಡಿಸಿ

ಕನ್ನಡಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತು ತಲೆಗೂದಲಲಿ

ಬೆರಳಿರಿಸಿ—

ನನ್ನ ನಾನೇ ಕಂಡು

ಹೂ ನಗಯ ಸವಿಯುಂಡು—ಅಂತೆ ನಿಂತೆ

ಎದೆಯ ಆಗಸದಲ್ಲಿ

ಮೃಗಿಲು ಮುಗಿಲಿಗೆ ತಾಕಿ ಗಗನವೇ ಹರಿವಂತೆ

ಹೊಳೆಯಿತದೂ ಕೋಲ್-ಮಿಂಚು !

ಇದ್ದು ದಿರುವಂತೆಯೇ—

ನಿಂತ ನೆಲ, ಮೇಜು ಕುರ್ಚಿ ಪೆಪಾಯಿ ಸೆಲ್ಯ

ಅಟ್ಟಹಾಸದ ಕುಣಿತ !

ಮೈ ಕೈಯ ಮಣಿತ.

೩

ಕತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆಯಲಿ
ಮೂಕನಾಗಿಯೆ ಯಾರೊ ಮೇಲ್ಪಾಯ್ತು ಬಿದ್ದಂತೆ
ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಯಾರಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ
ಮನಕೆ ಕವಿಯಿತು ಮಂಕು
ಅಣಕು ಮಿಣುಕು.
ಹೊರಳ ನೋಡಿದೆ ಮತ್ತೆ ಕೋಣೆತುಂಬ
ಹರಿದು ಹೋಯಿತು ಸುತ್ತು ಕಣ್ಣು ಬಿಂಬ
ಹ್ಯಾಂಗರಿಗೆ ತೂಗುತಿದೆ ಕೋಟು ಪ್ಯಾಂಟು
ಇತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಶರ್ಟು
ಮೇಜು ಶೆಲ್ಫು ಕಪಾಟಿನಲಿ ಪುಸ್ತಕದ ರಾಶಿ
ಸೌಭಾಗ್ಯದಾ ನನ್ನ ಜೀವಕಾಶಿ
ಸರ್ವಸ್ವಕೂ ನನಗೆ ಇದುವೆ ಆಸ್ತಿ
ಮತ್ತೆ ತಲೆಯೊಳಿದೆ ಈ—ಇದಕು ಜಾಸ್ತಿ.
ಎಸಿದೆ ಈ ಹೃದಯ ಸಮ
ಉಳಿದೆಲ್ಲವು ಬಿಸಿಲ ಹಿಮ

೪

ಕರಿಯುತಿದೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೈಯ ಬೀಸಿ
ಉಸಿರು ಉಸುರಿಗು ತನ್ನ ನೆನಪು ಸೂಸಿ
ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕು—ಬರಿಯ ಧೂಳೆ ಧೂಳು
ಬಸ್ಸು ಬಂದರೆ ಬಟ್ಟೆ—ಎಲ್ಲ ಹಾಳು !

೫

ಢಾನ್....ಢಾನ್....ಢಾನ್....
ಸಿಪಾಯಿ ಹೊಡೆದನೊ ಗಂಟೆ
ನಿತ್ಯದಂತೆ

ಇದೆ ನೋಡು ಹಾಯ್-ಸ್ಕೂಲು
 ನಾ ಮೇಸ್ಸು.
 ತಾಸು ತಾಸಿಗು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆವಂತೆ
 ಅದಕಾದರೂನು ಬಿಡುವಿಲ್ಲವಂತೆ !
 ಉಳಿದವರ ಜೊತೆಗೂಡಿ
 ಗಾಣದತ್ತಿನ ಜೋಡಿ
 ಕ್ಲಾಸು ಕ್ಲಾಸಿಗು ಸುತ್ತಿ ಹೋಗಬೇಕು
 ಆ ವಿಷಯ ಈ ವಿಷಯ ಯಾವುದಾದರು ಏನು ?
 ಬರುತ್ತಿರಲಿ ಬರದಿರಲಿ ಕಲಿಸಬೇಕು.
 ಕಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಗಬೇಕು !

೬

ತಲೆ ಹಾರಿ ಹೋದಂತೆ ಜೀವ ಮಾನ
 ಸೋತ ನರನಾಡಿಗಳು ನಿಜಕು ಉನ
 ಸ್ವಾಫ್-ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಸಿಯ ಗಾನ
 ಹೀರುವರು ಮೇಸ್ಸುಗಳು ಚಹದ ಜೇನ !
 ಗಾಳಿಯಲೆಯಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟ ಧೂಮ
 ಅವರಿವರ ನೇಮ !
 ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ
 ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ
 ಕೊರೆದ ಕಡ್ಡಿಗಳೊಡನೆ ಸಿಗರೇಟ ತುಂಡುಗಳು
 ಸುಟ್ಟ ಮೋರೆಯ ತೋರಿ ಬಿದ್ದಿರುವವು ;
 ತಂಬಾಕು ತಿಂದವರ ಕೆಂಜೊಲ್ಲ ಪಿಚಕಾರಿ
 ನೋಣಕೆ ಔತಣವನ್ನು ನೀಡಿರುವವು !

೭

ಇರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ನಿಲಿಸು
 ಹುಡುಗರೊಡಗೂಡುತಲಿ ಮತ್ತೆ ಬೆರಿಸು

“ ತಿನಬೇಕು ಹಾಕಿದಷ್ಟು
ಹೊರಬೇಕು ಹೇರಿದಷ್ಟು ”
ಎನ್ನುವದೆ ಈ ಬಾಳ ಪಾಳಾದ ನೀತಿ
ಹೊಲಸು ಪಿಶಾಚಿ.

.....
ಸಿಪಾಯಿ ಹೊಡೆದನೊ ನಿಂತು ಕೊನೆಯ ಗಂಟೆ
ದೇವರಂತೆ !
ಛಣ್ಣ್ಛಣ್ಣಾ....ಛಣ್ಣ್

ಹೊಸ ಬಾಳಿನ ಹೊಸತಿಲಲ್ಲಿ

.

*

೧

ಹೊಸ ಬಾಳಿನ ಹೊಸತಿಲಿನಲಿ
ಝಗ ಝಗಿಸುವ ಬೆಳಕು
ನಿಶಿ ಸರಿದಳೆ ಉಷ್ಣ ಸುರಿದಳೆ
ಒಳ ಹೊರಗೂ ಹೊಳಪು

೨

ಅರಿಸಿಣದೊಳು ಮಿಂದಾಯಿತೆ
ಬಂದಾಯಿತೆ ಜೊತೆಗೆ
ನೆರಳಿನ ಸರಿ ನಿಂದಾಯಿತೆ
ಶುಭಕೋರುತ ಸತಿಗೆ.

೩

ಹಸನಾಯಿತೆ ಹೊಸದಾಯಿತೆ
ಮನೆಯಂಗಳ ಚೆಲುವು
ತಿಳಿ ನೀರಿನ ತಳಿಯಾಯಿತೆ
ರಂಗೋಲಿಯ ರೂಪು.

೪

ಬಾಗಿಲಿನಲಿ ಮಾಂದಳಿರಿನ
ತಿಳಿ ಹಸುರಿನ ನೆರಳು
ಶ್ರೀಗಂಧದ ಸೌಭಾಗ್ಯದ
ಸಿರಿ ಕುಂಕುಮ ಬೆರಳು.

೫

ಜೋಲ್-ಮುಡಿಯಲಿ ಪೂಸರವಿದೆ
ಸಿಂಗಾರದ ಗೌರಿ
ಎದೆ ಎದೆಗೂ ಸುಖ ನೀಡಿದೆ
ಕಣ್ಣ್-ಮನವೂ ಸೇರಿ.

೬

ಗಲ್ಲದೊಳೂ ಹೂವರಳಿದೆ
ಸಾರಭವನು ಸೂಸಿ
ಕಣ್ಣಿನೊಳೂ ಕೋಲ್-ಮಿಂಚಿದೆ
ಎದೆಯಾಶೆಯ ಬಯಸಿ

೭

ಮನದುಂಬಿಯ ರೈಂಕಾರದ
ಓಂಕಾರಕೆ ಹೂವು
ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಎದೆಯಲುಗಿಸಿ
ಮುಂಚಾಚಿದೆ ಬಾಹು.

೮

ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯೂ
ಮೈ ತಳೆದರು ಕೂಡ
ಮನಪೋಹಿಸಿ ಮಾಯಾಪಿಸಿ
ರಮಿಸಿದರೂ ಬೇಡ.

೯

ಶ್ರೀಚಂದ್ರನ ರೋಹಿಣಿಯೊಲು
ಎದೆಗಳೆಯಿತು ಪ್ರೀತಿ
ಹಾಲ್-ಜೇಸಿನ ಹೊಳೆ ಹರಿಯಿತು
ಎರಡಂಚೂ ಸೂಸಿ.

೧೦

ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಮಳೆಯಾಯಿತು
ಸುಖವಾಗಲಿ ಬದುಕು
ಮಕರಂದವೊ ಮಲ್ಲಿಗೆಯೊ
ಮನೆ ತುಂಬಿತು ಬೆಳಕು.

೪೧

೧

ಮಳೆ ಬಂತು ಹೊಳೆ ಬಂತು
ಬಿಸಿಲ ತಾಪದಿ ಬೆಂದು—
ನೊಂದ ನೆಲಕೂ ಇಂದು ಜೀವ ಬಂತು
ಮನೆ ಮುಂದೆ ಹೊಸತಿಲಿ
ಪ್ರಭೆಯ ಪ್ರತಿಭಾ ಕಿರಣ
ಮನೆಯನೆಲ್ಲವನಿಂದು ಬೆಳಗ ಬಂತು.

೨

ಎದೆಯ ಹೂದೋಟದಲಿ ಬಳ್ಳಿ ಹಂದರದಲ್ಲಿ
ನೊಗ್ಗೆ ನೊಗದೋರಿದವು ಕಣ್ಣ ತೆರೆದು
ಕೋಮಲತೆ ಮೈತಳೆಯುತೆಂಬ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ
ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೈಯ ಚಾಚಿ ಸರಿದು.

೩

ಉಸಿರು ಉಸುರಿನ ಕೂದ ಪ್ರೀತಿಯವೃತ್ತ ಸುರಿಸಿ
ಮೌನದಲಿ ಮೃದುವಾಗಿ ಪಕ್ಕಳೆ ಬಿಡಿಸಿ
ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಬಸಿರ ಬಯಕೆ ಉಸಿರಾದಂತೆ
ಕಣ್ಣ ನರಳಿಸಿ ನೋಡಿ ಎದೆಗೆ ಸರಿಸಿ.

೪

ಮನ ವಿಮಾನವನೇರಿ ದಿಗ್ವಿಗತಕು ಹಾರಿ
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಸ್ವರ್ಣಲೋಕ ಸೇರಿ ;
ರಂಭಿ ರೋಹಿಣಿ ರತಿಯ ಇಂದ್ರ ಚಂದ್ರರ ಕತೆಯ
ಕನಸು ನೆನಸಿಗೆ ದಾರಿ ಛಾಯೆ ಬೀರಿ.

೪೨

೫

ಕಡಲಿನಾಚೆಗೆ ಕಡಲು ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳೊಡಲು
ಸುಖದ ಸಂಭ್ರಮ ತುಂಬಿದಂಥ ಮಡಿಲು ;
ಮೀನಗಾರನ ಹೆಣ್ಣು ಬಲೆಯ ಬೀಸಿದ ಕಣ್ಣು
ಕೊರಳನಸ್ಪಿದ ತೋಳು—ಹೆರಳು ಸಡಿಲು.

೬

ಹೆರಳು ಮಾಲೆಗೆ ಸುರುಳಿ ಸಂಸಿಗೆಯ ಸೌಗಂಧ
ತುಂಬಿ ನಿಂತಿಹ ಎದೆಗೆ ಎದೆಯ ಜೇನು ;
ಭೂಮಿ ಹಸುರಾಗಿಹುದು ಮರ ಚಗಿತು ನಿಂತಿಹುದು
ಸುಗ್ಗಿ ಬರೆ ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಹಾಡದೇನು ?

ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿದ ನಂತರ....

*

*

೧

ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿತು ಕತ್ತಲಾಯಿತು
ಚಿತ್ತ ಬಾಗಿಲಿಗೋಡಿತು;
ಒಂದೆ ದಿನದಲಿ ಬರುವನೆಂದರು
ಮೂರು ದಿನ ಕಳೆದಾಯಿತು
ಎದೆಯ ಹಂಬಲ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದೆ
ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷವನೆಣಿಸಿದೆ
ಕರುಳು ಕರುಳಿಗು ಶಾಂತಿ ಹೇಳಿದೆ
ಜೀವ ಕಳವಳಗೊಂಡಿದೆ
ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೂವು ಹೆರಳಲಿ
ಮಧುರ ಸೌರಭ ಸೂಸಿದೆ
ಇಂದು ಬರದಿರೆ ತಾನು ಕೂಡಾ
ಬಾಡಿ ಹೋಗುವೆನೆಂದಿದೆ.

೨

ಮೊದಲ ಇರುಳಲಿ ಬೆರಳು ಬೆರಳಲಿ
ಕೊರಳು ಕೊರಳಲಿ ಸೇರಿಸಿ
ಕುರುಳು ಹೊರಳಿಸಿ ತೋಳ ತಳುಕಿಸಿ
ದೇಹ ದೇಹದಿ ಕರಗಿಸಿ
ಜೀವ ಕಣ ಕಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದ
ಸುಖದ ಹೊಳೆಯನು ಹರಿಯಿಸಿ
ಹಾಲು ಹಣ್ಣಿನ ಹೂವು ಜೇನಿನ
ಸಾಮರಸ್ಯದಿ ಬೆರೆಯಿಸಿ
ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರನು
ಬೆಳಗಿ ಬಂದಿಹ ಸಂಭ್ರಮ

೪೪

ಬೇಡಿ ಬಯಸಿದ ಬಯಕೆ ಕೂಡಿತ್ತು
ಹರಿದು ಹೋಯಿತು ನಿಭ್ರಮ.

೩

ಬೆಳಕು ಬೆಳಕಿಗೆ ಮುತ್ತು ನೀಡಿತ್ತು
ಜೀವ ಹೊಸ ಹೊಸದಾಯಿತು
ಹೊಳೆವ ಲೀಲಾಲೋಲ ಕಣ್ಣಲಿ
ನನ್ನ ಮುಖವೂ ಅರಳಿತು.

೪

ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಎನಿತು ಹೊಲಿಕೆ
ಕಡಲ ಒಡಲಿನ ರತ್ನಕೆ
ಸಂಜೆ ಸಮಯದಿ ಇಣಕಿ ಮಿಣುಕುವ
ಮುಗಿಲಿನಕ್ಷಿಗೆ—ಚಿಕ್ಕಗೆ.
ಗಂಗೆ ಗೌರಿಯೊ ತುಂಗ ಭದ್ರೆಯೊ
ಸರ್ವಮಂಗಳೆ ಪೂರ್ಣಮಾ ;
ಮೂಡಣದ ಉಷ್ಣ ಬಂದು ಕುಣಿವಳೊ
ಕಾವ್ಯ ಕನ್ನಿಕೆ ಕಲ್ಪನಾ.

೫

ಅಂದಿಗೂ ಮೊದಲಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ
ಏಸು ದಿನಗಳ ಸನೆಯಲಿ
ಕನಸಿನಲಿ ಕಂಡಂತೆ ಆಗಿದೆ
ಬಂದು ರಕ್ಷೆಯ ನೀಡಲಿ
ತಂಗಿ ಇಂದಿರೆ ತಮ್ಮ ಮೋಹನ
ಮರೆತು ಸಿಂದಿರೆ ಮರೆಯಲಿ
ಹೊಸತಿಲದ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲಲೆ
ಬರುವ ದಾರಿಯ ಕಾಯಲೆ ?

೬

ಇರುಳು ಮರಳಿತು ಮತ್ತೆ ಹೊರಳಿತು
ಆದರೂನೂ ವಿಫಲವೆ !
ಹಗಲು ಬಂದಿತು ಮತ್ತೆ ಸಂದಿತು
ಬಾರದಿರುವರೆ ದೈವವೆ !
ಹತ್ತು ಹೊಡೆಯಿತು ಚಿತ್ತ ಕದಡಿತು
ಯಾವ ಆಶೆಯ ಹಿಡಿಯಲಿ
ಸ್ವರ್ಗವೂ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲಿ
ಬಂದು ಎದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿ !

೧

ಧೋ....ಧೋ....ಧೋ....
 ಮಳೆ ಸುರಿದಿದೆ ಇಳಿಗಿಳಿದಿದೆ
 ಮುಗಿಲ್ಲವು ಕರಗಿದೆ.
 ನಾಡು ಕಾಡು ನೀರಾಗಿದೆ
 ದಾರಿ ಕಾಣದಾಗಿದೆ ;
 ಜಗದ ನಗುವು ನೋವು ನಲಿವು
 ಇದರ ನಾದಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತಾನವಾಗಿದೆ
 ಗಾಳಿ ಶ್ವತಿಯ ಹಿಡಿದಿದೆ.

೨

ಹಳೆಯ ಕೊಳೆತ ಕಡ್ಡಿ ಕಸವು
 ಸಿಂತ ನೀರು ಕೊಳಚೆ—ವಿಷವು
 ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿವೆ
 ಹರಿವ ನೀರ ಸುಳಿಗ ಸಿಕ್ಕು ಎಲ್ಲೊ ಮಾಯನಾಗಿದೆ ;

೩

ಮಳೆಯ ಘೋರ ಸೆಳಕುಗಳಿಗು
 ಗಾಳಿ ಹೊಡೆತ ಬಡಿತಗಳಿಗು
 ನಿನ್ನ ಗುಡಿಸಲದರಿ ಮುದುರಿ
 ನೆಲವನಪ್ಪಿ ಬೀಳದಿರಲಿ
 ನೊಂದ ಜೀವ ಬದುಕಲೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವ ಮಾಡಲಿ
 ಆಶೆ ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಲಿ !

೪

ಆವರೂನು ಕರೆವೆಯೇನು
ನುಹಾಪೂರ ಬಂದಿತೇನು
ಇದೋ ಈಗ ಹಾಯಿ ಹಾಕಿ ತೆಪ್ಪ ತೇಲಿ ಬಿಡುವೆನು
ತೇಲಿ ತೇಲಿ ಬರುವೆನು.

೫

ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಬಿಡು
ನನದ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಣುಕು-
ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಇಡು
ಎದರು ಬದುರು ಬಂದು ನಿಂದು
ಎದೆಗೆ ಎದೆಯು ಕೂಡಿದಂದು
ಮೂಕ ಮಾತಿನಿಂದ ಹೃದಯ ಪ್ರೀತಿಗೀತ ಪಾಡಲಿ
ಶೋಕಗೀತ ಮರೆಯಲಿ.

೧

ಧೂ....ಸೂಳೆ, ಹೇಸಿ ಪಾಪದ ಹೆಣ್ಣು
ಇವಳ ಬಾಳೇನಿಹುದು ಹಾಳು ಮಣ್ಣು
ಊರ ಕೇರಿಯ ಹೊಲಸು ಕೊಳಚೆಯಿಹ ಬೀದಿಯಲಿ
ದೇಹದಂಗಡಿಯಿಟ್ಟು ಯಜಮಾನಿಕೆ
ಗರತಿಯರ ಎದುರಿಸಲಿ ಎದೆಗಾರಿಕೆ
ಎಂದು ಜನ ಕಂಡಂತೆ, ರಾಮ ಸೀತೆಯರಂತೆ
ಬಾಳಿ ಬದುಕುವ ತೆರದಿ ನುಡಿಸ ಸೊಲ್ಲು
ತೆರೆದ ಹಲ್ಲು.... !

೨

ಅವರಿವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮತ್ತೆ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ
ಇವಳ ಕಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕು ;
ಇನ್ನೆಲ್ಲದೀ ಜಗದ ಬಾಳ ಗೋಳಿನ ಕಥೆಗೆ
ಯಾರು ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು ?

೩

ಹರಿನಾಮದ ಆಚಾರ್ಯರು
ಹಣೆಯ ತುಂಬ ವೀಭೂತಿಯ ಪಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತು ಶರಣರು
ಮೂರು ಹೊತ್ತು ನೀರ ಮುಳುಗಿ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಭಟ್ಟರು
ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊತ್ತು ಶಿಟ್ಟರು
ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ಬಂದು ಇವಳ ಗುಡಿಯ ಭಕ್ತರು
ನೀತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರು.

ಆದರೂನು ಇರುಳು ಕಳೆದು ಹಗಲು ಬರಲು ಮಾನ್ಯರು
 ಮಹಾ ಶೀಲವಂತರು !
 ಇವಳೋರ್ವಳೆ ಸೂಳೆಯೆಂದು
 ಹೊಲಸು ಹೇಸಿ ಪಾಸೆಯೆಂದು
 ಇವಳಿಂದಲೆ ಈ ಸಮಾಜ
 ಅಥೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಯಿತೆಂದು ವಿಷವ ಕಾರಿ ನುಡಿದರು
 ಪಿಸಿ.....ಪಿಸಿ.....ಪಿಸಿ.....ನಗುವರು.

೪

ವಿಧವೆಯ ಬಾಳ್-ಹಾಳಾಗಿದೆ ಮರಳಿ ಮದುವೆಯಾಗದೆ
 ಹೇಗಾದರು ದಾಟಬೇಕು ಕಾನುಕಡಲ ದೈವನೆ
 ಕಣ್ಣೀರಿನ ಆಸರೆ !
 ಯಾರೊ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪದಲ್ಲಿ
 ದೇಹದುರಿಯ ತಾಪದಲ್ಲಿ
 ಹಾಗು ಹೀಗು “ ಹೀಗಾಯಿತು ” ಅಯ್ಯೋ ಕಾಲು ಜಾರಿತು
 ದೇಹ ನೀರಿಗುರುಳಿತು !

೫

ಮದುವೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕಿ
 ಸೆರಗ ಸರಸಿ ಕಣ್ಣು ಬಲೆಯ ಬೀಸಿ ಬರುವ ನರ್ತಕಿ
 ಹಾಪ್ಪಿಟಿಲ್ಲು ನರ್ಸಾಯಿತು ಬಿಳಿಯುಡಿಗೆಯ ಚಾಕರಿ
 ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದು ಅಫೀಸಿನ ನೌಕರಿ
 ಕಾಲೇಜಿನ ಕಛೇರಾಯಿತು
 ದೇಹ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತು !
 ದೈವ ಕೃಪೆಯದೆಂತೊ ಏನೊ ಭ್ರೂಣಹತ್ಯವಾಯಿತು
 ಬಾವಿ ಕೆರೆಯ ಪಾಲಾಯಿತು ಆಯುಷ್ಯವೆ ತೀರಿತು !

ಮಡಿವಂತರ ಮೂಲೋಕ್ತದಿ ಇದೋ ಇದೂ ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ
ಶೀಲಕೆ ಪಂಚಾರತಿ !

ಮನೆ ಮನೆಯಲಿ ತೆರೆಯ ಮರೆಗೆ ಎಂಥದಯ್ಯೆ ನಾಟಕ
ರಾಮಾಯಣ ಭಾರತ !

ಸಿನ್ನ ಮುಖದಿ ಎಸಿಹುದೋ ಈಗಾದರು ನೋಡಿ ನಗು
ಹೊಲಸು ಕಪ್ಪು ಕಲೆಯನೆಲ್ಲ ಬೇಗ ಬೇಗ ಅಸಿಬಿಡು
ನಂತರ....

ಸೂಳೆ ಕಥೆಯ ಕೇಳಿ ಒಮ್ಮೆ ನೀನೂನು ಅತ್ತು ಬಿಡು.

ಜೊತೆಯಿರದ ಈ ಬಾಳ ಹಾಳು ಗೋಳಿನ ಕಥೆಯು
 ದಾರಿ ಕೊರಕಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗುತ್ತಿರಲು ;
 ಜಗಲಿರುಳು ಉರುಳಿದರು ಹೊಸತನವೆ ಬರದಿರಲು
 ಏನೋ ಎಂತೋ ಜೀವ ನರಳುತ್ತಿರಲು.

ನೂರಾರು ಹರದಾರಿ ತಿರುತಿರುಗಿ ಅತಿಥಿಯೊಲು
 ನಿನ್ನ ಮನೆ ಹೊಸತಲಿ ಬಂದು ನಿಲಲು ;
 ತಂಗಾಳಿ ಸೋಕಿದರೆ ಹಾರುತಿಹ ಮಳೆ ಮೋಡ
 ಕರಗಿ ನೀರಾದಂತೆ ಎದೆಯೆ ಅಳಲು.

ಕರುಳ ತಂತಿಗೆ ಬಿರಳು ನಸುವೆ ತಾಕಿದರೂನು
 ಮನಸಿನೊಳಮರೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ತಾನ ;
 ನೂರು ನೋವನು ಮರೆಸಿ ಕೈಚಾಚಿ ನೀಡಿದೆಯು
 ಕತ್ತಲಿಹ ಎನ್ನೆದೆಗೆ ದೀಪದಾನ.

ಮಧುವನದ ಮಂಡಾರ

*

*

ಮಧುವನದ ಮಂಡಾರ ಸೌಗಂಧ ಶ್ರೀಪೂರ
ಇಳಿಸಿದೆಯ ನನ್ನೆದೆಯ ಮಾನಭಾರ;
ಸುಖದಲ್ಲಿ ಮರೆತಿರಲು ದುಃಖದಲಿ ನಕ್ಕಿರಲು
ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದರಿತ್ತ ಚಂದ್ರತಾರಾ.

ಹಗಲುಗನಸಿನ ಚಿತ್ರ ಕುರುಳ ಸುರುಳಿಯ ಪತ್ರ
ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿವೆವೇಸೊ ರಾಶಿರಾಶಿ;
ಪ್ರತಿಪೂರದ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಗೈಯುತ್ತಿರಲು
ಬೆಳಗಿ ಬಂದಿತು ನನ್ನ ಹೃದಯ ಕಾಶಿ.

ಇರುಳಿನಲಿ ಹೊಸ ಮಳೆಯ ಸೆಳೆಕೊಂಡು ಸುರಿದಿರಲು
ಮುಂಜಾವಿನಲಿ ನಕ್ಕು ನಲಿವ ಹೂವು;
ಪಕಳೆ ಪಕಳೆಯ ಬಿಡಿಸಿ ಮಾಧುರ್ಯ ಹೊರಸೂಸಿ
ತುಂಬಿ ಬದುಕುವ ಜೀವಕೆಲ್ಲ ಸಾವು.

ನಾಗರಿಕತೆ-ಬೆಳುದಿಂಗಳು

*

*

*

ಇಂದು ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಿರುಳು ಜಿಂಗಳಾಬಿಯ ಅರಳು
ಅಳುವ ಮಗುವಿನ ಮೊಗದಿ ಬಂತು ನಲಿವು;
ಬನ ಬಾನು ಮುಗಿಲಿನಲಿ ಚೆಲ್ಲುವರಿದಿದೆ ಹಿಗ್ಗು
ಚಂದ್ರ ರೋಹಿಣಿ ಚಿಕ್ಕ ನಕ್ಕ ನಗುವು.

ಬಾನವರ ಊರಿನಲಿ ಇಂದು ಎಂತಹ ಹಬ್ಬ
ಮನೆಮನೆಯ ಹೊಸತಲಿಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ;
ಅವರ ಸುವಿಶಾಲ ಮನ ಅರಳಿ ಬೆಳಗಿಹ ಬೆಳಕು
ನಮ್ಮ ಜಗಕೂ ಹರಿದು ಬಂತು ಹೊರಳಿ.

ಅನರವರ ಪಾಲಿಗಷ್ಟು ಬರಬಹುದು
ಕೊಲುವ ಕಲೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿದೆ ಬಾಂಬು ನೂರು;
ಚಂದ್ರಲೋಕಕು ಹಾರಿ ದಾಳಿಯಿಕ್ಕುವರೇನೊ
ಚಂದ್ರಮಂಡಲ ಒಡೆದು ಚೂರು ಚೂರು.

ಎನಿತು ಜನ ಕವಿ ಬಳಗ ವರ್ಣಿಸಿಹ ಈ ಬೆಳಕು
ಮಾಯಪಾಗಲು ಬಹುದು ಇರುವಂತೆಯೆ;
ಆಗ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಿಲ್ಲ ಜನಕೆ ಹಿಗ್ಗು ಇಲ್ಲ
ಜಗದ ಹೃದಯದಿ ಅಂದು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ.

ಗಂಟಿ ಹತ್ತಾಯಿತು

*

*

*

೧

ಗಡಿಯಾರದಲಿ ಗಂಟೆ ಹತ್ತಾಯಿತು !
ತಲೆ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿರುವ ಚಿಂತೆ ಬೆಂತರನೋಡನೆ
ಕೈಯ ಕುಲುಕಿಸಿ ಕಾಲ ಗೆಲುವಾಯಿತು ;
ಕುಳಿತಿರುವ ಕೋಣೆಯಲಿ ಕಂದೀಲ ದೀಪವದು
ಕುರುಡು ಕುರುಡಾಗೆನಿತೊ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ.
ಎಣ್ಣೆ ತೀರಿರಬಹುದೊ ಬತ್ತಿ ಕಿರಿವಾಗಿಹುದೊ
ನೋಡಬೇಕೆಂಬಾಸೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.
ಆದರೂ ಮೈತುಂಬ ಆಲಸ್ಯ ಇಳಿದಿಹುದು
ಕೈಯ ಚಾಚಲು ಮನಸು ಬರದಾಗಿದೆ;
ಪೆನ್ನಿನಲಿ ಮಸಿಯಿದ್ದ ಪೂನೂ ಒಂದಕ್ಷರವು
ಪೂರ್ಣ ಮೂಡದೆ ಬರೆಹ ಮುನ್ನಡೆದಿದೆ.
ಈ ಹಾಳು ಕಂದೀಲು ನಿಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟಹ ಸೆನ್ನು
ದಿನದಿನದ ಬಾಳಿನಲಿ ಒಂದಾಗಿವೆ ;
ಬಂದ ಬಾಳನ್ನೆನಿತೊ ನೂಕಬೇಕೆನುವಂತೆ
ಭುಜಕೆ ಭುಜವನ್ನಿತ್ತು ನಿಂದಾಗಿವೆ.

೨

ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲಿ ಅವಳು ಹೂಂ....ಅವಳೆ ನನ್ನವಳು
ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿ!
ಗುಣಗಣಿಸಿ ಹಾಡುವಳು ಜಾನಪದ ಕವಯಿತ್ರಿ
ಗೌರಿ-ಗರತಿ.
ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅವಳು ಬಂದರೀಗೇನು ಗತಿ
ಈ ಬರೆಹ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದು;

ಗಡಿಯಾರ ಟಿಕಟಿಕಿಸಿದಂತೆ ಮನ ಟುಕುಟುಕಿಸಿ
ಬಂದರೂ ಅವಳೇನು ಮಾಡಬಹುದು ?
ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಪೆನ್ನು ಮುಂದೋಡಿತ್ತು
ಯಾರ ಪರವೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಾಯ್ತು.

೩

ಆದರೇನೊಂದು ಚಣ ಕಳೆದುಹಾಯಿತು ಏನೊ
ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೈಬಳೆಯ ಮಧುರ ನಾದ !
ರೋಮ ರೋಮಗಳೆಲ್ಲ ಕಿವಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣಾಗಿ
ಅವಳ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿರೂಪಿಸಿ ;
ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ
ಸೂಚನೆಯ ಗಂಟೆಯಾಲು ಧಣ್ ಧಣ್ ಧಣಿಸಿ !

೪

ಹೊರಳೆ ನೋಡಿತು ಮನಸು.....
ಮಲಗಿರುವ ನನ್ನವಳೇನೊ ಕಸಸು
ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಚಂದ್ರನಿಗು ಇಲ್ಲವೇ ಸೌಂದರ್ಯ
ಹನೆಯ ಕುಂಕುಮ ಚಂದ್ರನಂತೆ ನೋಡು ;
ಹೊಳವೆ ಗಾರುಡಿಗಣ್ಣು ಮುದ್ದಾದ ಮುಂಗುರುಳು
ಮನಸು ಮೋಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಎದೆಗಳೆರಡು.
ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ನೀಳಜಡೆ-ಮೈಸೋಂಕಿ ಮೈಮರೆತು
ತಳಕು ಹಾಕಿರುವೆರಡು ಕರಿನಾಗರ ;
ನಿರ್ಧಾರ ಕರಕರಗಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು ಚಿತ್ತ
ಮಧುವನದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಪೂರ.

೫

ಕಣ್ಣು ಮಿಟಕಿಸಿ ಕುರುಡು ದೀಪವಾರಿತು ಸಾಸ
ಪೆನ್ನು ಉರುಳಿತು ಹೊರಳಿ ಮೂರು ಸುತ್ತು

ಕಾಗದದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಚಿತ್ರಪಟ್ಟು
ಡೊಂಬರಾಟದ ಗತ್ತು ಅದಕೆ ಗೊತ್ತು !
ಬಾಯ್-ತುಂಬ ಆಕಳಿಸಿ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲಿಸಿ
ದೇಹ ಹಾಸಿಗೆ ಹುಡುಕಿ ಹೊರಳಾಡಿತು ;
ಬಂದಿರುವ ಆಲಸ್ಯ ಗಾಢ ಸಮ್ಮಿಲನದಲಿ
ಕತ್ತಲೆಯ ಮುಸಿಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಯಿತು.

ನೀನಿನ್ನ ಹೊಸತಿಲಿಗೆ ಮುಖದೊಲು ಬಂದರೂ
ನನ್ನ ತೋಳ್-ತಟ್ಟೆಯಲಿ ಹಿಡಿಯುವಾಸೆ;
ನಿನ್ನ ಶ್ರೀಮುಖದಲ್ಲಿ ಇರುಳ ಕುರುಳಿನ ಛಾಯೆ
ಇಳಿದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವಾಸೆ.

ನಿನ್ನ ತೋಳಿನ ಬಲದ ಮರಣ ವಜ್ರಾಘಾತ
ಬಂದರೂ ಈ ಬಾಳು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲಿ;
ಎದೆಯ ಒಳಗೂಡಿಸಲಿ ನೋವು ದನಿಗೈದರೂ
ನೀನು ನನ್ನವನೆಂದೆ ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲಿ.

ನನ್ನ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲಿ ಹರಿವ ಗಂಗಾ ಯಮುನೆ
ಕೇಗಿನೆದೆ ನಾಡಿನಲಿ ಸಂಗಮಿಸಲಿ;
ಎಸಿತು ಹರಿದರು ಕೂಡ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲಿಸಿ
ಪಾದ ಪರಿಪರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರಲಿ.

* ರವೀಂದ್ರರ 'Crossing' 24.

ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು

*

*

*

ತಿಪ್ಪೆಗುಂಡಿಯ ಬಿಸಿಯ ಬೂದಿಯಲಿ ಮೈಮುದುರಿ
ಮಲಗಿ ಜೋಂಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಗಂಡು ನಾಯಿ ;
ಹಸಿದು ಕುಸಿದಿಹ ಹೊಟ್ಟೆಗೊಂದು ತುಕಡಿಯ ಬಯಸಿ
ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದಿತು ; ಅಂತೆ ಮೈಯ ಮಣಿಸಿತು ನಿಂತು
ತೆರೆದು ಬಾಯಿ.

ಲಟಪಟನೆ ಕಿವಿಯ ಬಾರಿಸಿ ದೂಳು ಜಾಡಿಸಿತು
ಹೊರಟಿತು ಸಂದಿಯಲಿ ಗತ್ತು ಹಿಡಿದು.
ಮೂಲೆಗಲ್ಲನು ಕಂಡು ಕಾಂನುತ್ತವ ಜಾತಿ
ನೂರು ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಇದುವೆ ನೀತಿ
ಎನು ಕಂಡಿತೊ ಗಂಡು—

ಗುರಿಯಿಟ್ಟ ಗುಂಡು.

ಕಣ್ಣನರಳಿಸಿ ಕಿವಿಯ ನಿಗುರಿಸಿತು
ಬಾಲವಲ್ಲಾಡಿಸಿತು ನೆಲನೊಮ್ಮೆ ಮೂಸಿ ನೋಡಿ
ಕೂಗಿ ಕರೆದಿತು ಜೀವ

ಕುಂಯ್ ಕುಂಯ ರಾಗಮಾಡಿ !

ಎದುರು ಮನೆಜುಲಿ ನಿಂತು ಬಾಲವಲ್ಲಾಡಿಸಿತು
ಶ್ರೀಮಂತ ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ.

ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಇದರಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿನ ಚಿಂತೆ

ಕಟ್ಟಿ ತಿನ್ನಿಸಿದ ಬೊಜ್ಜು ಬೆಳೆದ ದೇಹ !

ಮನೆಯ ಹುಡುಗಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪುಣ್ಯ

ಅಗ್ರಗಣ್ಯ....

ಬ್ರೆಡ್ಡು ಬಿಸ್ಕೀಟು ಸಾಬೂನ ಸ್ನಾನ

ತನ.....ನ.....ನ್ನ.....ತಾನ.....ನಾನs !

*

*

*

*

ಗಂಡು ನಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವೆಯಡಗಿತು ಆಗ
ಮೈಯ ಹಸಿವೆಯ ಮುಂದೆ ಯಾವ ರಾಗ ?
ಹೆಣ್ಣು ಕಾತರಿಸಿತ್ತು ಗಂಡು ಹಿಂದೋಡಿತ್ತು
ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಮೈಮರೆತು ಜೋಂಪಿಸಿತ್ತು.

ನಾಗರಿಕ ಅನತಾರಿ

* * *

೧

ತಾಯಿ ಹೊರಳಿದಳು ನರಳಿ ಸುಪ್ತ ಮನಸಿನಲೇನೊ ತುಂಬ ಕಸಸು;
ಹಗಲೆಲ್ಲ ದುಡಿದು ದಣಿದಿಹ ದೇಹ—
ಯಾವಾಗ ನೆಲವ ಕಂಡೇನೆಂದು ತೂಗಿ ಮಲಗಿರಬೇಕು.
ಮೈಮುದುರಿ ಮಲಗಿರುವ ಎಲುಬು ಹಂದರ ಗೂಡು
ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿಹ ಹಳೆಯ ಕೊಡೆಯ ಪಾಡು ;
ಆದರೂ....ಆದರೂ....
ಬದುಕಬೇಕೆನ್ನುವಾಸೆ ಬಹಳ ಹಿರಿದು !
ಮಲಗುವಾಗಲೆ ತಾಯಿ—
ಹಸಿದ ಕೂಸಿಗೆ ಮೊಲೆಯನುಣಿಸಿದಳು
ಚಪ್ಪಡಿಸಿ ತೂಗಿದಳು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ;
ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಎಣ್ಣೆ ತೀರಿ ಆರೇನೆಂದು
ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೆ ಜೀವ ಹಿಡಿದಿತ್ತು
ಕುರುಡಿ ಚಿಮಣಿಯ ದೀಪ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ.

೨

ನೂರು ನೋವಿನ ಸಂತೆ ಜಗದ ಗುಜುಗುಜು ಗುಲ್ಲು
ಇರುಳಿನಲಿ ಮೈಮರೆತು ಮಲಗಿ ಬಿಟ್ಟಿಹವೇನೊ
ಗೂಗೆ ಘೂಕರಿಸಿ ಕೊನೆಯ ಸಲ ಎಚ್ಚರಿಸಿ
ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು ದೂರ ಯಾವ ಕಡೆಗೊ.
ಗೋಪುರದ ಗಡಿಯಾರ ನಿಂತು ?....ಹೊಡೆಯಿತು ಗಂಟೆ
ತಾಸು ತಾಸಿತು ವೃಥಾ ಸುತ್ತಿ ತಿರುಗುವ ಚಿಂತೆ
ಅಂತೆ ತಿರುಗಿತು ಪಾಪ
ನಾಗರಿಕ ಅನತಾರಿಗಂಜಿದಂತೆ !
ಮೈಲು ಮೈಲುಗಳಾಚೆ ನೂರ್ದೋಟೆ ಸಕ್ಷತ್ರ
ಸಿಳಸಿಳನೆ ನೋಡುತ್ತಿವೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು.

೬೧

೩

ತೊಟ್ಟಿಲಲಿ ಕೂಸು — ಕಂದಮ್ಮ !
ಚಟ್ಟನೆ ಚೀರಿ ಬೋರಿಟ್ಟಿತು ;
ಬಳಲಿ ಮಲಗಿದ ತಾಯಿ ಸಿಡಿದೆದ್ದು ನೋಡಿದಳು
ನಾವು — ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡಿತು.
ಹೊಟ್ಟೆಯಲಿ ಕರುಳುರಿದು ಸುಡುವ ಬೆಂಕಿ
ಮೈಯೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಅರಳಂತಾಗಿ
ಆ ತಾಯಿ ಹಲುವಿದಳು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ.

*

*

*

*

ದೂರ ಎಲ್ಲೆಯೊ ಪೃಥ್ವೀಕದಲ್ಲೆ—
ಜಲಜನಕ ಬಾಂಬು ಹಾರಿ... ಹಾಹಾಕಾರ
ತಾಯ್-ಕರುಳು ಸತ್ತ ಮಗುವನ್ನೆನ್ನಿ ಚೀರುತಿತ್ತು
ಖಾಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲು ತಾನೆ ತೂಗುತಿತ್ತು.

೧

ಈ ಬದುಕಿಗೊಂದು ಬೆಲೆಯಿರುವುದು ಮಗು
ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣು ತಿಂದು ನಾ ಬದುಕಬೇಕು ;
ಹುಲ್ಲು ಹೊದಿಸಿದ ಹಳೆಯ ಚಪ್ಪರದ ಗತಿನೋಡು
ಈ ದೇವ ಕುಸಿಬಿದ್ದರೂ ಜೀವ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

೨

ನೂರು ಹೊರೆ ಕೆಲಸವಿಸೆ ಮಜಲು ಮಜಲಿನ ಕೆಳಗೆ
ಮೈಬಾಗಿ ದುಡಿ ಬಿಡದೆ ಮೂರು ಹೊತ್ತು;
ಮುಖವೆತ್ತಿ ನೋಡದಿರು ಮತ್ತೆ ಮೇಲೇಳದಿರು
ಹಸಿವೆಯಾದರೆ ತಿನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತುತ್ತು.

೩

ಮರಿದ ಹಸಿ ಹಸಿ ಬೆವರು ಎದೆತಿದಿಯ ಬಿಸಿಯುಸಿರು
ನಾ ಕೊಟ್ಟ ಋಣವಹುದು ಈ ಭೂಮಿಗೆ ;
ನೆಲದ ಬಸುರಿಂದೆದ್ದ ಮರದ ಹೂ ಹಗ್ಗುಗಳ
ಕೊಯ್ಲು ಒಯ್ಯಲು ಬಂತೊ, ತ್ರೀಮಂತಿಕೆ.

೪

ಬದುಕು ಬಾಯಾರಿದರು ಹೌಹಾರಿ ಹೋದರೂ
ಸಲೆಯಿಲ್ಲವೋ ಎದೆಯ ಹಾಳೊರತೆಗೆ ;
ಪಾರಿಜಾತದ ಹೂವಿನಂಥ ಕೋಮಲ ಜೀವ
ಹೊಳಾಡಿತ್ತೋ ಒರಟು ಕಾಲ ಕೆಳಗೆ.

೫

ನೆಲ ಬೆಂದು ಬಲ ಬೆಂದು ಜೀವ ಸಣ್ಣಾದುದು
ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲುಬೇಕು ಅಡ್ಡ ಕೋಲು ;
ಮೈಭಾರ ಮನಭಾರ ಎಳೆದ ಉಸಿರೂ ಭಾರ
ಮರಣ ಕೂಗಿದ ಮೇಲೆ ಯಾರ ಪಾಲು !

